

PREMOGOVNIK

V E L E N J E

RUDAR

ČASOPIS PREMOGOVNIKA VELENJE IN POVEZANIH DRUŽB

V Tehničnih službah je razvoj njihov cilj

stran 4

V jami veljata rudarski in naravni zakon

stran 12

**HTZ ima sisteme vodenja usklajene
s tremi standardi**

stran 22

November 2009

10

številka

Izhaja od leta 1953

Tesnejše sodelovanje z EF BiH

stran 5

Obnova hidrantnega omrežja NOP

stran 8

HTZ ima sisteme vodenja usklajene s standardi

stran 22

Na športnih igrah 230 udeležencev

stran 30

VSEBINA

- 4 | V Tehničnih službah je razvoj njihov cilj
- 5 | Tesnejše sodelovanje z Elektroprivredo BiH
- 6 | Člani DIT v Dravskih elektrarnah Maribor
- 8 | Obnova hidrantnega omrežja NOP
- 9 | Hvala za priložnost, da sem vas lahko spoznal.
- 12 | V jami veljata rudarski in naravni zakon
- 14 | Novi predsednik sindikata PV je Ferdinand Žerak
- 15 | Naj skupina 2008 na izletu
- 16 | Vedno se radi vračamo
- 18 | Tudi 13. SKOJ se ni izognil govoru o krizi
- 20 | Na obisku: Ivo Hans Avberšek
- 22 | HTZ ima sisteme vodenja usklajene s tremi standardi
- 23 | Pitnik in slika Pike Nogavičke
- 24 | Zimska sezona na Golteh v znamenju 40-letnice
- 25 | Romanje rudarjev k sv. Barbari v Koreni
- 26 | Z-d-r-a-v-o!
- 27 | Glück auf! Pa srečno!
- 28 | Grossvenediger
- 30 | Na športnih igrah 230 udeležencev
- 32 | Razpis za dodelitev stanovanj
- 34 | Zdravje
- 38 | Veseli december v Muzeju premogovništva Slovenije
- 39 | Nagradna križanka

HVALA, DA STE SPREJELI IZZIV!

Pooblaščenim presojevalci SIQ so 3. in 4. novembra v HTZ Velenje izvedli certifi-
kacijsko presojo sistemov vodenja v skladu s standardi kakovosti, ravnanja z okoljem
ter varnosti in zdravja pri delu. Ugotovili so, da sistemi vodenja v podjetju ustrezajo
zahtevam standardov ISO 9001/2008, ISO 14001/2004 in OHSAS 18001/2007.

S to ugotovitvijo smo v HTZ Velenje sklenili prvi del zelo zahtevnega projekta, ki
je dobil zeleno luč s sklepom Razvojne konference skupine Premogovnik Velenje v
letu 2008.

Že na začetku projekta smo si zastavili cilj, da končni rezultat projekta ne sme biti
samo pridobitev certifikatov, ampak predvsem to, da sistem zaživi v podjetju in se
pokaže v konkretnih koristih pri vsakdanjem delu.

Z usklajevanjem sistemov vodenja z ISO standardi namreč želimo v podjetju kon-
stantno izboljševati svoje poslovanje, povečati zadovoljstvo kupcev, celovito obvla-
dovati svoje vplive na okolje in ustvarjati razmere za varnejše delo.

Z veseljem lahko rečem, da sem z opravljenim delom zadovoljen. Moje sodelavke in
sodelavci so delo pri projektu sprejeli kot izziv, razumeli so idejo, to pa sta predpo-
goja, da bomo sistem vodenja uspešno uporabljali v praksi.

Analiza celotnega projekta in doseženega mi tudi potrdi, da smo mnogo tega v pod-
jetju imeli že prej, vendar nikoli tako urejeno in sistematizirano kot sedaj.

Pridobitev certifikatov je bilo izrazito timsko delo. Več kot 40 sodelavk in sodelavcev
podjetja je v zadnjem letu, v času priprav na certifikacijsko presojo, opravilo zah-
tevno strokovno delo. Veliko energije in volje smo vložili tudi v to, da smo sistem
vpeljave standardov približali ljudem. Imeli smo veliko sestankov in koordinacij, ko-
municirali smo prek HTZ Novic itd. To se mi zdi zelo pomembno, saj je potrebno
idejo projekta približati vsem zaposlenim.

Z velikim veseljem sem opazoval sodelavke in sodelavce, ki so s pozitivno energijo,
brez slabe volje sprejeli dejstvo, da je bilo treba naloge opravljati tudi v popoldan-
skem času, v prostih dnevih. To največ šteje. Dokazali smo, da znamo strniti vrste,
ko je to potrebno, in poleg rednega dela opraviti zahtevane naloge v postavljenih
rokih.

Ocenjujem, da smo dobro opravili veliko delo in da smo ga opravili kvalitetno. Zara-
di vsega navedenega sem še enkrat več ponosen na vse zaposlene v HTZ in strokov-
ne sodelavce v Premogovniku Velenje, brez katerih tega zahtevnega projekta ne bi
uspeji pripeljati do konca v tako kratkem času.

Hvala vsem sodelujočim, da ste sprejeli izziv!

Dr. Vladimir Malenković, direktor HTZ Velenje

Časopis Premogovnika Velenje
in povezanih družb,
november 2009, številka 10

IZDAJATELJ

Premogovnik Velenje

UREDNIŠTVO

Glavna in odgovorna urednica:
Diana Janežič
Novinarka in lektorica:
Dragica Marinšek
Naslov: Uredništvo Rudarja,
Partizanska 78, 3320 Velenje,
tel. 03/899-6396, faks 03/5869-131,
el. pošta: diana.janezic@rlv.si

UREDNIŠKI ODBOR

Tadeja Mravljak Jegrišnik, predsedni-
ca, Diana Janežič, glavna in odgo-
vorna urednica, Dragica Marinšek,
lektorica, Metka Marič, Ivo Hans
Avberšek, oblikovalec, Pavel Skorn-
šek, Proizvodnja, Branko Mlinšek,
svet delavcev, Tomo Lipnik, sindikat,
Ilinka Filipovič, HTZ Velenje, Ivan
Pečovnik, RGP, Srečko Gračner, PV
Invest, Suzana Puc, GOST

OBLIKOVANJE

Ivo Hans Avberšek, StudioHtz, HTZ
Velenje, el. pošta: hans@rlv.si

TRŽENJE OGLASOV

StudioHtz, HTZ Velenje, kontakt:
David Koren, el. pošta:
narocila.studiohtz@rlv.si, tel.
03/5871-774, GSM 051-301-634

TISK

StudioHtz, HTZ Velenje,
I. P., d. o. o., Velenje

NAKLADA

4000 izvodov
Mesečnik Rudar prejemajo zaposleni
v Skupini Premogovnik Velenje in
člani Kluba upokojencev Premogov-
nik Velenje brezplačno. Davek na
dodano vrednost po stopnji 8,5 %.
Poštnina plačana pri pošti 3320.

NASLOVNICA:

V HTZ Velenje
foto DJ

V TEHNIČNIH SLUŽBAH JE RAZVOJ NJIHOV CILJ

V Tehničnih službah je zaposlenih 54 sodelavcev in po besedah vodje mag. Bojana Lajlarja so vključeni v vse najpomembnejše procese v podjetju.

Dve tretjini sodelavcev je inženirjev različnih strok in imajo svoje glavne naloge razdeljene na tretjine: tretjino delovnih obveznosti zajemajo naloge, vezane na redni proces pridobivanja premoga, tretjino nalog opravijo kot vodje ali člani razvojnih in projektnih skupin, tretjino nalog pa opravijo za naročnike na zunanjem trgu.

»Prepričan sem, da v mnogih skupinah prav sodelavci iz Tehničnih služb vlečejo voz naprej, saj so posamezniki člani dveh ali celo treh skupin. Predstavljajo zelo zdravo jedro, ker so vzeli razvojno komponento kot svoj cilj in so zelo dejavni. Poleg tega da v Tehničnih službah kvalitetno opravljamo svoje naloge, vezane na vsakodnevno proizvodnjo premoga, je zelo pomembno, da gledamo naprej, razvijamo nove stvari ter svoje bogato znanje in izkušnje skušamo prodati tudi na trgu,« je dejal mag. Lajlar.

Skladno z usmeritvijo Skupine PV o pridobivanju dela prihodka na trgu so tudi v Tehničnih službah poiskali svoje možnosti za prodajanje storitev na trgu. Priložnosti iščejo prek različnih razpisov, na podlagi že opravljenih poslov ter prek poslovnih stikov Premogovnika Velenje. Ob nedavnem obisku iz Elektroprivrede BiH so direktorju Amerju Jerlagiču predstavili in ponudili svoje storitve pri njihovih projektih. V Sloveniji so zelo prisotni pri projektih avtocestnega programa, projektih predorov na železnicah ter pri gradnji hidroelektrarn. »Naša prednost je v tem, da lahko v Skupini PV ponudimo celotno storitev, to je od projektiranja objekta, inženiringa do izvedbe.«

SODELOVANJE Z MAKEDONIJO

Prav s takšno celovito ponudbo upajo na izbor pri najbolj aktualnem projektu na področju premogovništva v Makedoniji, kjer želijo z izključno nadzemnega pridobivanja premoga prvič preiti tudi na podzemno.

Mag. Bojan Lajlar pojasni: »Do konca novembra se je bilo treba prijaviti na razpis za odpiranje rudnika Marijevo v okviru bitolskega bazena. Raziskovalna dela že

potekajo. Če bomo izbrani na razpisu, je pomembno, da se v projekt vključimo čim prej, da pridobimo dobre in prave podatke za projektiranje objektov.

Pri projektu gre namreč za odpiranje novega premogovnika z vsemi pripadajočimi objekti na površini in pod zemljo, kar je zelo zahtevno in obsežno delo. Zajema med drugim načrtovanje tehnologije, odkopne opreme, transporta, zračenja, oskrbe s pepelnimi mešanici, zapolnjevanja, oskrbe z energetskimi viri, drobilnice in potrebnih zunanjih objektov.

Preveriti je treba tudi vpliv premogovnika na okolje in prebivalce. Skratka zelo velik projekt, ki bo trajal skoraj dve leti.«

Za posel se zanimajo tudi druga podjetja, kajti Makedonija se je začela odpirati navzven in je izredno bogata z mineralnimi surovinami. V Premogovniku Velenje smo stopili še korak bližje k sodelovanju z Makedonijo in se povezali s Centrom za mednarodno pomoč Republike Slovenije, s čimer je dana velika možnost za sofinanciranje projekta s sredstvi EU. »To bi bilo dobro za Makedonijo in za nas,« je poudaril mag. Lajlar.

V Skupini PV imamo izkušnje in reference iz sodelovanja z Makedonijo. Pred leti smo že pripravili projekt za drug premogovnik, največ stikov pa imamo navezanih prek družbe RGP.

JAMSKO VRTANJE

Dela pri razvojno-investicijskem projektu Jamsko vrtanje, za katerega smo letos spomladi pridobili 1,363 milijona evrov na razpisu Ministrstva za gospodarstvo v okviru neposrednih spodbud, potekajo dobro in skladno s terminskim načrtom.

»V prvem štirimesečju smo opravili vsa dela in zanje že pričakujemo nakazilo prvega dela sredstev, v drugem delu pa smo že naredili dve predvideni vrtini, zdaj poteka zanj verifikacija tehnologije, analiziranje in priprava za nadaljnje delo.

Pokazalo se je, da moramo za potrebe del pri tem projektu kupiti nekaj vrtnalne opreme (vrtnalna garnitura, kamera za pregled vrtin ...), ki nam bo omogočala tudi racionalnejše in boljše delo pri vrtanju na-

Mag. Bojan Lajlar

sploh,« je potek del pri projektu Jamsko vrtanje opisal mag. Lajlar.

JAŠEK NOP 2

Velik projekt, ki ga obdelujejo v Tehničnih službah, je tudi gradnja novega izvažalnega jaška NOP 2. Celotna projektna skupina dela zelo intenzivno. Pripravljajo se na izdelavo prospekcijskih vrtin na terenu, kjer bo stal novi jašek. »Locirali smo teren, pripravljamo se na izdelavo vrtnega platoja. V začetku novembra se je na terenu sestala celotna projektna ekipa, to so izvajalci vrtnalnih del, pripravljalcev platoja, ceste in dostopnih poti. V začetku decembra naj bi zakoličili teren.«

Večino del pri gradnji novega jaška naj bi izvajale družbe v Skupini Premogovnik Velenje.

Vodja Tehničnih služb je še povedal, da so v Hidrogeološki službi pripravili nov elaborat o zalozah premoga. »V njem smo podrobno obdelali zaloge premoga v našem koncesijskem območju. Količine se zaradi kakovostnejše obdelave podatkov nekoliko razlikujejo od tistih, ki so veljale do sedaj, in sicer so večje. Elaborat čaka na potrditev direktorja in drugih organov.«

Diana Janežič

TESNEJŠE SODELOVANJE Z ELEKTROPRIVREDO BIH

V torek, 3. novembra, je Premogovnik Velenje obiskal Amer Jerlagić, generalni direktor Elektroprivrede BiH. Spremljala sta ga Nihad Kadić, izvršni direktor za proizvodnjo, in dr. Rešad Husagić, direktor Rudnika uglja Kreka v Tuzli, v katerem sta Premogovnik Velenje in HTZ Velenje lani uspešno izpeljala prvi projekt modernizacije podzemnega odkopavanja premoga.

Goste so sprejeli direktor Premogovnika Velenje dr. Milan Medved, glavni tehnični vodja mag. Marjan Kolenc, vodja Tehničnih služb mag. Bojan Lajlar, direktor HTZ Velenje dr. Vladimir Malenković in vodja Eksternih rudarskih programov Stanko Zagoršek. V pogovoru so jim predstavili poslovanje, načrte in tehnične dosežke Premogovnika Velenje, gostje pa so predstavili najnovejšo reorganizacijo elektrogospodarstva BiH, svoje načrte in možnosti sodelovanja s Premogovnikom Velenje in HTZ Velenje. Ob koncu obiska so si ogledali še delavnico Strojnega remonta in VTIS.

Amer Jerlagić (levo) in dr. Milan Medved med ogledom v delavnici Strojnega remonta

V MRAMORJU ZADOVOLJNI

Med ogledom remontnih delavnic smo tudi dr. Rešada Husagića vprašali, kako poteka pridobivanje premoga na mehaniziranem odkopu Mramor v Rudniku Kakanj. Povedal je: »Čelo v Mramorju dela že več kot eno leto – brez zastojev, brez nezgod, kar je najbolj pomembno. Po prvotnem načrtu je bila dogovorjena dnevna proizvodnja 1.050 ton premoga, praktično ves čas delovanja odkopa pa dosegamo 1.500 ton na dan. Zelo smo zadovoljni.«

NAČRTUJEJO VLAGANJA

Elektroprivreda (EP) BiH je v oktobru postala lastnik sedmih bosanskih premogovnikov, in sicer Kreke, Đurđevika, Breze, Kaknja, Zenice, Nove Bile in Gračanice. Ustanovili so koncern Elektroprivreda BiH in v njem so po besedah direktorja Jerlagića zelo zainteresirani, da dosežke Premogovnika Velenje in HTZ Velenje pri modernizaciji in humanizaciji dela v podzemnih premogovnikih prenesejo v BiH ter dobro poslovno

sodelovanje z obema podjetjema v jami Mramor v Kreki nadaljujejo tudi v drugih svojih premogovnikih.

Amer Jerlagić: »Konkretno se pogovarjamo o modernizaciji v premogovnikih Breza, Zenica in Đurđevik, kjer premog pridobivamo podzemno. Dogovorili smo se, da bodo naši in vaši strokovnjaki skupaj obiskali te tri premogovnike. Načrtujemo vgradnjo širokočelnega mehaniziranega odkopa v Brezi in Đurđeviku, s premogovnikom v Zenici pa je Premogovnik Velenje pred mnogimi leti že so-

PROIZVODNJA OKTOBER 2009

odkop	načrtovano	doseženo	+/-	%	ton na dan
-120/B	142.800	152.137	9.337	106,54	8.949
-50/A	78.200	115.393	37.193	147,56	6.788
Proizvodnja	221.000	267.530	46.530	121,05	15.737
Priprave	6.800	10.871	4.071	159,87	639
Skupaj PV	227.800	278.401	50.601	122,21	16.377

deloval in pregledali bomo tudi možnosti za nadaljevanje tega sodelovanja.« EP BiH zajema poleg zdaj priključenih in omenjenih premogovnikov še termoelektrarne Kakanj in Tuzla ter hidroelektrarne na Neretvi (Jablanica, Salakovac, Grabavica). TE Tuzla in Kakanj imata skupno 1.100 MW inštalirane moči, HE imajo moč 505 MW, skupaj z malimi elektrarnami pa imajo vse elektrarne moč 1.650 MW. Letna proizvodnja je okoli 7.000 GW/h, kar je dovolj za potrebe 700.000 kupcev električne energije v Federaciji BiH. Tarifnih potreb je za okoli 5.200 GW/h, višek pa prodajo na domačem in mednarodnem trgu. Kot je dejal direktor Jerlagić, je poslovanje EP BiH v letih 2008 in 2009 najboljšo do zdaj. Leto 2009 naj bi sklenili s 40 milijoni evrov dobička, prihodka pa bodo ustvarili 470 milijonov evrov, kar je rekordni prihodek.

DOBRI OBETI

Dr. Milan Medved je vključitev sedmih premogovnikov v koncern EP BiH ocenil kot odlično poslovno potezo, ki bo dolgoročno vplivala na stabilnost njihovega elektrogospodarstva. »V Bosni se ponovno zavedajo konkurenčnih prednosti, ki jih imajo v domačem premogu; prek 4 milijarde ton zalog premoga pa jim zagotavlja tudi varnost in stabilnost pri preskrbi z električno energijo.

Gostje in gostitelji med ogledom VTIS-a; od leve mag. Marjan Kolenc, mag. Bojan Lajlar, Stanko Zagoršek, dr. Vladimir Malenković, dr. Rešad Husagić, Nihad Kadić, dr. Milan Medved in Amer Jerlagić

Z veseljem sem prisluhnil napovedi Amerja Jerlagića, da v EP BiH namerava jo v prihodnjih letih vložiti v premogovnike okoli 80 milijonov evrov in od tega znatni del v modernizacijo podzemnega pridobivanja premoga. Za Premogovnik

Velenje in HTZ Velenje so to dobri obeti za nadaljnje poslovno sodelovanje v JV regiji.«

Diana Janežič

ČLANI DIT V DRAVSKIH ELEKTRARNAH MARIBOR

V sredini novembra smo se člani Društva inženirjev in tehnikov Premogovnika Velenje na povabilo gostitelja Dravskih elektrarn Maribor odpravili na ekskurzijo v Dravske elektrarne Maribor. Namen ekskurzije je bil ogled Centra vodenja Dravskih elektrarn Maribor in hidroelektrarne Fala, ki s svojo kulturno dediščino predstavlja edinstveni muzejski prikaz pridobivanja električne energije iz vodnega potenciala.

Z ekskurzijo smo pričeli v hidroelektrarni Mariborski otok. Ogledali smo si Center vodenja, kjer poteka sodobno centralno vodenje proizvodnje, ki z nadziranjem pretoka vode krmili delovanje elektrarn. Center vodenja skrbi za optimalno izkoriščanje vodnih potencialov Drave z upoštevanjem pravil obratovanja, zahtev po energiji in trenutnih pretokov. Obenem načrtuje možno proizvodnjo in prilagaja

obratovanje spremenljivim energetskim in vodnim razmeram. Proizvodnjo in pretok Center vodenja Dravskih elektrarn Maribor usklajuje s Centrom vodenja HSE ter s Centri vodenja avstrijskih in hrvaških elektrarn na Dravi. Ob predstavitvi Centra smo izvedeli tudi ogromno informacij o ostalih hidroelektrarnah vzdolž reke Drave, principih

njihovega delovanja ter obratovalnih in zaježitvenih značilnostih. Za boljše razumevanje pomembnosti elektrarn na Dravi so v tabeli prikazane posamezne elektrarne z osnovnimi značilnostmi. Ekskurzijo smo nadaljevali proti toku reke Drave do naslednje elektrarne Fala. Fala je najstarejša elektrarna na slovenskem delu Drave, katere začetek gradnje sega v

leto 1913, delovanja pa v leto 1918. Skozi zgodovino je bilo na elektrarni izvedenih precej obnovitvenih del ter izboljšav izkoristka.

Elektrarna Fala ima vodno akumulacijo v dolžini 8,6 km do višje ležeče elektrarne Ožbalt. Od temeljite prenove ob koncu 90. let prejšnjega stoletja deluje elektrarna s tremi novjšimi agregati, ki izkoriščajo 14,6 metra padca in imajo pri moči 58 MW letno proizvodnjo 260 milijonov kWh.

Omeniti velja princip, ki je uporabljen na vseh elektrarnah vzdolž reke Drave; spodnji nivo predhodne elektrarne pomeni zgornji nivo naslednje elektrarne. Tako je gladina Drave med elektrarnama Ožbalt in Fala veskozi enaka. Po moči in letni proizvodnji elektrarna Fala ne dosega najvišjih rezultatov. Po drugi strani pa jo v sam vrh postavlja dejstvo, da je v sklopu jezovne zgradbe elektrarne kot pomembna tehniška dediščina ohranjena stara strojnica. Njeni agregati, ki so jih sestavljale horizontalne dvojne Francisove turbine in na isti osi v podaljšku generatorji, so bili z izgradnjo nove strojnice na desnem bregu postopoma ustavljeni. Prostor strojnice je danes zanimiv za obiskovalce, saj lahko tu spoznajo nekdanje in današnje delovanje elektrarne. Slednjega smo si v sklopu ekskurzije tudi podrobno ogledali ter ob dodatnih pojasnilih dobili vtis o kompleksnosti gradnje in delovanju tovrstnih objektov.

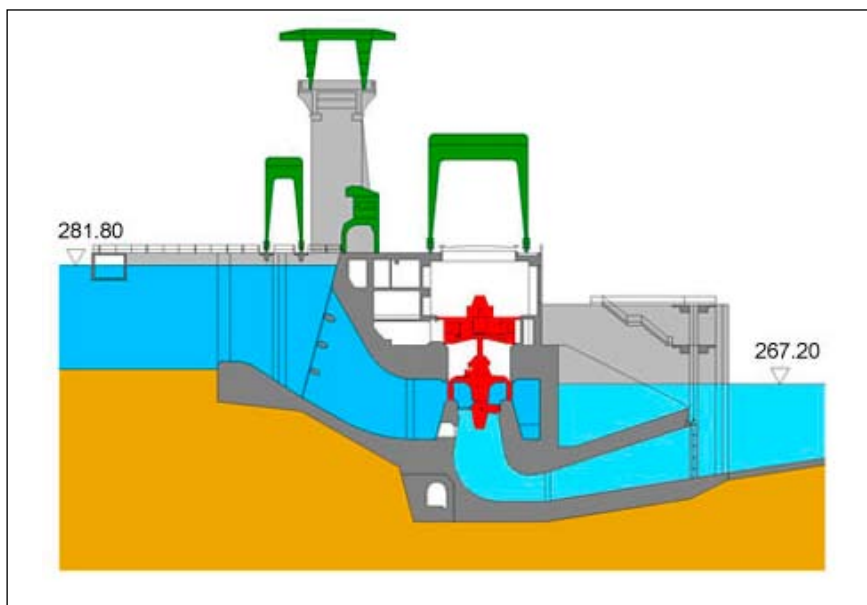
Ekskurzijo smo zaključili v bližnjem gostišču Hojnik, kamor so nas gostitelji povabili na krepko domačo malico in kozarček okrepčila.

Po uspešno izpeljani ekskurziji lahko sklenemo, da smo videli drugačen način pridobivanja električne energije od tistega, ki ga spremljamo vsak dan v bližnji šoštanjski termoelektrarni. Za gostoljubnost in vse podane informacije ter prijeten vtis se v imenu upravnega odbora DIT gostiteljem najlepše zahvaljujem.

Za DIT Sergej Jamnikar

Udeleženci ekskurzije v muzejskem delu strojnice HE Fala

Prerez turbinskega stebra (vir: www.dem.si)

Hidro elektrarne na Dravi ter osnovni podatki (vir: www.dem.si)

HE	Letna proizvodnja (mio. kWh)	Moč na pragu (MW)	Število agregatov	Nazivna moč generatorjev (MVA)	Inštaliran pretok (m ³ /s)
Dravograd	142	26	3	36 MVA	420
Vuzenica	247	56	3	78 MVA	550
Vuhred	297	72	3	90 MVA	550
Ožbalt	305	73	3	90 MVA	550
Fala	260	58	3	74 MVA	550
Mariborski otok	270	60	3	78 MVA	550
Zlatoličje	577	114	2	148 MVA	450
Formin	548	116	2	148 MVA	500
mala HE – jez Melje	5,1	0,680	1	1,18 MVA	10
mala HE Ceršak	4,7	0,662	2	1,755	27,3

OBNOVA HIDRANTNEGA OMREŽJA NOP

Hidrantno omrežje na območju Premogovnika Velenje spada med večja omrežja in je zelo razvejano. Zgrajeno je bilo pred več kot dvajsetimi leti z materiali, ki so bili takrat primerni za tako gradnjo.

Posebej za področje NOP in DIK Pesje je bil na lokaciji »Špenkov vrh« v sklopu gradnje omrežja zgrajen zbiralnik vode, zmogljivosti 1.000 m³. Iz njega voda gravitacijsko pada in napaja NOP in DIK, kar nam zagotavlja zadostno količino in tlak 5 barov komunalne vode na omenjenih področjih.

Zob časa kot tudi mehansko premikanje tal na določenih mestih sta povzročila netesnost na hidrantnem vodu, kar smo opazili pri kontroli porabljene vode in po številu okvar na cevovodih.

Glede na velikost hidrantnega omrežja (3.988 m) ugotavljamo, da je konstantna redna poraba komunalne vode 0–8 l/s, v konicah, to je ob kópanju rudarjev, pa se poraba poveča na 30–45 l/s. Porabo komunalne vode redno mesečno in letno kontroliramo.

Pri rednih kontrolah smo na določenih odcepih hidrantnega omrežja ugotovili povečano porabo komunalne vode (iz-

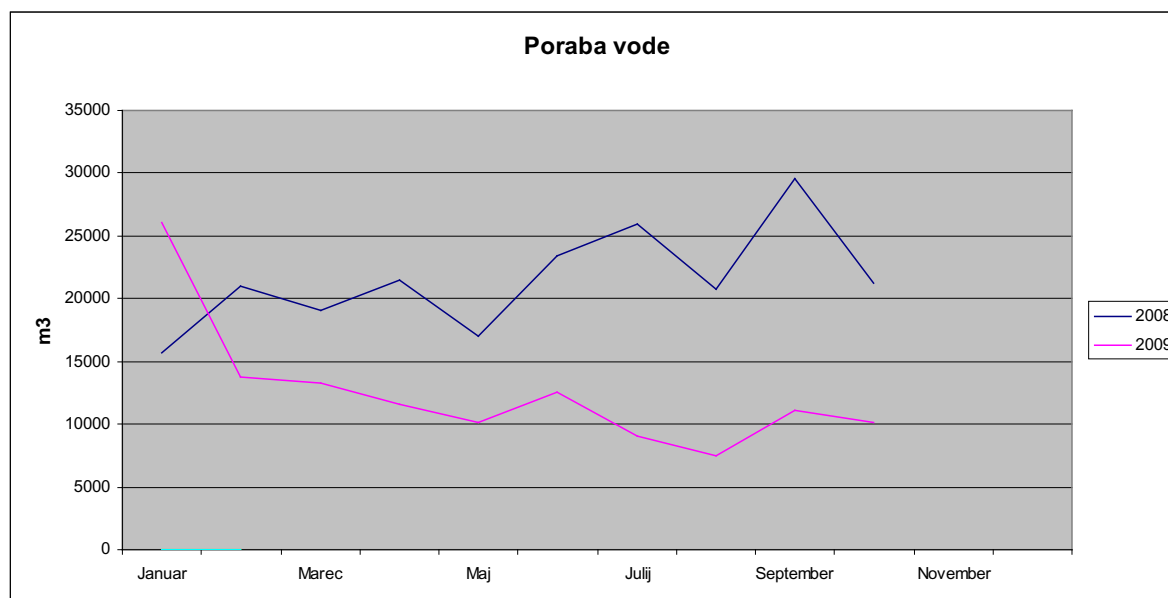

gube zaradi netesnosti cevovoda). Zato smo v letu 2008 pristopili k izdelavi pro-

jekta za obnovo hidrantnega omrežja. Osnovi za projektno nalogo sta bili po-

MESEC	S ANITARNA VODA			S TROŠ E K VODE		
	PORABA 2008	PORABA 2009		LETO 2008	LETO 2009	INDEKS
	M3	M3	INDEKS	EUR	EUR	
JANUAR	15.670	26.066	1,66	26.250,47	47.287,39	1,80
FEBRUAR	20.945	13.756	0,66	35.046,62	25.010,61	0,71
MAREC	19.128	13.294	0,70	31.843,07	24.151,32	0,76
APRIL	21.460	11.564	0,54	35.671,40	21.061,44	0,59
MAJ	17.010	10.185	0,60	28.266,20	18.014,94	0,64
JUNIJ	23.461	12.569	0,54	38.023,76	21.438,78	0,56
JULIJ	25.950	9.075	0,35	39.740,05	15.431,40	0,39
AVGUST	20.764	7.540	0,36	34.078,68	12.752,24	0,37
SEPTEMBER	29.571	11.082	0,37	45.483,03	18.864,11	0,41
OKTOBER	21.205	10.150	0,48	35.141,62	17.237,38	0,49
NOVEMBER						
DECEMBER						
SKUPAJ	215.163	125.282	0,58	349.544,90	221.249,60	0,63

Preglednica porabe vode v PV v prvih desetih mesecih leta 2009 glede na enako obdobje leta 2008.

Iz preglednice je razvidno, da je poraba vode v prvih desetih mesecih leta 2009 znašala 125.282 m³, kar je za 8.9881 m³ manj kot v enakem obdobju leta 2008. Stroškovno to pomeni, da smo v letu 2009 porabili v enakem obdobju 128.295,30 EUR manj kot v letu 2008.

Vse ostale faze obnove hidrantnega omrežja so potekale po terminskih planih. Projekt smo zaključili 10. oktobra 2009.

Pomembno je tudi poudariti, da v času izvajanja projekta obnove hidrantnega omrežja ni bilo protipožarne ogroženosti objektov Premogovnika Velenje.

Nekaj statističnih podatkov o projektu:

- položenih 1.222 m cevi DUKTIL, dimenzije DN50, DN80, DN100 in DN150,
- izdelanih 12 novih jaškov,
- dograjenih ali povečanih 5 jaškov,
- vgrajenih 5 novih podzemnih in nadzemnih hidrantov,
- izkopanih 2.954 m³ zemlje in drugega materiala.

MANJŠA PORABA VODE

Kontrola porabe komunalne vode na območju NOP v prvih desetih mesecih je pokazala bistveno manjšo porabo kot v enakem obdobju lani. Trend zmanjševanja porabe vode se je pokazal že v začetku leta 2009. Ta je bil posledica občasnega zapiranja dela hidrantne mreže, kjer smo ugotavljali možne okvare, oziroma odpravljanja okvar. Z junijem pa je ta trend postal še izrazitejši in sovпада z začetkom izvajanja projekta obnove hidrantnega omrežja.

Kot nadzornik strojnih instalacij pri omejenem projektu ugotavljam, da je bila ta investicija smiselna in upravičena.

Aleksander Drevw

večanje števila okvar na hidrantnih vodih kakor tudi uvajanje centralnega nadzornega sistema energentov (CNS).

ŠEST FAZ PROJEKTA

V juniju 2009 smo začeli izvajati projekt prenove hidrantnega omrežja NOP. Izvajalec del je bil PC ESTO v HTZ Velenje. Dela so potekala v šestih fazah, ki so bile terminsko tako usklajene, da sta prvi dve zahtevni fazi, ki ju je bilo treba opraviti v prostoru med upravno zgradbo in kopalnicami, potekali v času kolektivnega dopusta. Tako so bili v tem času

izdelani nova trasa cevovoda v dolžini 202 metra, 5 novih jaškov, štirje jaški so bili dograjeni, zamenjana je bila vsa armatura ter opravljena tlačni preizkus in dezinfekcija novozgrajenega omrežja. Pred zasutjem je bilo treba opraviti geodetski posnetek in položiti plastične cevi fi 110 mm za povezavo elektronapeljave CNS.

Z veliko angažiranostjo izvajalca sta bili prvi dve fazi dokončani v dogovorjenem roku, tako da so se zaposleni, ki uporabljajo vozne poti ob upravni zgradbi, prvi dan po kolektivnem dopustu že vozili po novi asfaltni prevleki.

»HVALA ZA PRILOŽNOST, DA SEM VAS LAHKO SPOZNAL.«

V okviru usposabljanja managerjev v podjetjih, ki poslujejo s tujino, ki ga vodi Vlada Republike Makedonije, je bil med 1. oktobrom in 1. decembrom v Premogovniku Velenje na usposabljanju Nenad Markovski iz Skopja. Bil je eden od tridesetih Makedoncev, ki so bili izbrani na natečaju makedonske vlade. Izbor Slovenije in našega podjetja je bil zanj naključen.

Nenad Markovski je študiral diplomacijo in zunanjo politiko, po poklicu je politolog. V manjšem zasebnem skupnem podjetju Recycle Eko-Start, ki je proizvajalec svinca iz izrabljenih baterij, je vodja mednarodne nabave in prodaje surovin.

ZELO POZITIVNI VTISI

»Zelo sem vesel in zadovoljen, da sem imel možnost spoznati Slovenijo in Premogovnik Velenje,« je med pogovorom večkrat poudaril Nenad. Za Premogovnik Velenje je prvič slišal, ko so mu ga 'dodelili', in potem je podatke o njem poiskal na spletni strani.

Poudaril je, da si je mnenje, ki ga ima sedaj o podjetju, ustvaril v času, ki ga je preživel med zaposlenimi v podjetjih Skupine Premogovnik Velenje, in ob spoznavanju posameznih področij in oddelkov.

»Imel sem čast spoznati zelo moderno podjetje, ki je v svetovnem vrhu po varnosti in vrhunski opreми za delo na vseh področjih. Premogovnik Velenje je podjetje, ki zelo dobro skrbi za nekdanje, sedanje in potencialne prihodnje sodelavce, ima dobre odnose z lokalno skupnostjo, ga skrbi za okolje in razmišlja tudi o času, ko ne boste več pridobivali premoga, zato vodstvo vodi načrtno politiko oblikovanja novih delovnih mest. Pri vas sem pridobil zelo veliko znanja, spoznal stvari, ki so mi bile precej neznanе, a jih bom lahko zelo koristno uporabil pri svojem delu v Recycle Eko-Start podjetju.«

V okviru obiska je Nenad najprej spoznaval proizvodne in storitvene programe v HTZ Velenje, kjer so ga med drugim seznanili s svojimi prizadevanji za trženje na makedonskem tržišču, nato pa posamezne službe in področja v Premogovniku Velenje. Dvakrat je bil na obisku v jami, kjer je bila zanj posebna izkušnja ogled pridobivanja premoga.

Nenad Markovski: »Zelo sem vesel in zadovoljen, da sem imel možnost spoznati Slovenijo in Premogovnik Velenje.«

»Srečal sem zelo zadovoljne in prijazne rudarje. Resnično sem dobil vtis, da rudarji z veseljem in velikim znanjem opravljajo svoje delo in so pri tem zadovoljni,« je dejal Nenad.

Obiskal je tudi druge družbe v Skupini Premogovnik Velenje pa tudi MIC, Golte, ERICo ter Fakulteto za energetiko in Visoko šolo za varstvo okolja.

NISMO ZELO RAZLIČNI

Nenad kot predstavnik mlajše generacije – kot moškemu verjetno lahko zapišem, da je star 24 let – govori tuje jezike. Pri nas je pogovor z njim tekel v angleščini, ki jo obvlada, kot s človekom iz države, ki je bila del nekdanje Jugoslavije, pa je marsikdo hotel z njim govoriti srbsko ali hrvaško.

Nenad je poudaril, da ta jezika sicer dokaj dobro razume, zaradi premalo prakse pa ni zanesljiv v govorjenju, zato

raje komunicira v angleščini.

»V pogovorih s Slovenci nisem imel težav, saj domala vsi govorite angleško. Rudarji v jami so me ogovarjali tudi v srbsščini, v Službi VPD pa sem po naključju celo naletel na vašega upokojenca, ki je doma iz Makedonije, in sva spregovorila nekaj stavkov v makedonščini.«

Poleg Nenada je bil v Velenju na usposabljanju njegov kolega, delal je v družbi MGM, in skupaj sta živela pri družini v Silovi.

Tudi to je bila za Nenada zelo dobra izkušnja. Z življenjem v družinski hiši je spoznal vsakdanje življenje Slovencev, naše navade, kulturo, hrano in tudi te priložnosti je bil zelo vesel.

»Okolje, kjer sem živel, je zelo lepo, sredi narave, ljudje so bili prijazni, nevsiljivi. Spoznal sem, da smo Makedonci in Slovenci sicer različni, a ne zelo. Verjetno se pozna življenje v nekdanji skupni državi. Upam, da bomo nekoč znova

člani velike družine – Evropske unije,« si želi Nenad.

Nenad je prosti čas in konce tedna izrabil za izlete po Sloveniji, obiskal pa je kraje, ki so mu jih priporočili ljudje, s katerimi se je spoznal. Obiskal je Bled, Novo Gorico, Portorož, Mežico, Podčetrtek in Olimje, večkrat Ljubljano, zapeljal se je tudi do Benetk.

S pomočjo vodje Nabavne službe v HTZ Velenje mag. Aleša Dremla je poskrbel tudi za sprostitev ob rekreaciji, in sicer je igral košarko.

»VSI STE ME VELIKO NAUČILI.«

Nenad je zelo odprt, iskren, priazen in pozitiven človek. Rad spoznava ljudi in postavlja vprašanja. Takšnemu mu ni bilo težko srkati znanje in izkušnje, sprejemati novo energijo in jo pretvarjati v nove ideje. Teh si je v dveh mesecih nabral veliko, je poudaril, in komaj čaka, da jih bo lahko udeleževal v domačem podjetju.

»Želim si, da bi tudi naše podjetje nekoč postalo kot Premogovnik Velenje. Smo majhni, imamo le okoli 30 zaposlenih, a naše možnosti na trgu so velike. Razširil bi ga rad na trgovanje z več surovinami in rad bi našel nove kupce, zato mi bodo mednarodne izkušnje in stiki zelo koristili.

Dragoceno znanje sem pri vas pridobil tudi s področja upravljanja z zaposlenimi, kako vodje motivirajo sodelavce, načrtujejo njihovo delo in nove zaposlitve.«

Nenad odhaja od nas z zelo pozitivnimi vtisi, postavil nam je ogledalo, v katerem smo videti zelo dobro. Pohvala godi, saj smo v podjetju morda mnogokrat preveč kritični do svojega dela in se premalo zavedamo dosežkov.

»Vse, kar sem vam povedal, sem povedal zelo iskreno in nimam nobenega interesa polepšati stvari. Tako sem jaz doživel vaše podjetje in vaše sodelavce. Vsekakor lahko še na veliko področjih svoje delo izboljšate in prepričan sem, da ga boste, a cenite to, kar ste že dosegli.

Všeč mi je vizija vašega podjetja in vodstva. Niste podjetje, ki bi želelo le odkopati premog, ga prodati in ustvarjati dobiček. Skrbite za zaposlene, za naravo in za ustvarjanje novih delovnih mest.

Ob koncu mojega učenja pri vas lahko rečem le hvala. Hvala direktorju dr. Milanu Medvedu, da je sprejel idejo o mojem usposabljanju pri vas in mi ga s tem omogočil.

Hvala Boženi Steiner in Borisu Potrču iz Izobraževalnega centra, ki sta odlično organizirala moj obisk.

Hvala vsem zaposlenim, s katerimi sem

MAKEDONIJA IN SLOVENIJA

»Slovenska podjetja in druge institucije imajo veliko poslovnih stikov tudi v Makedoniji, zato smo se v Gospodarski zbornici Slovenije, Centru za poslovno usposabljanje odločili, da se priključimo konzorciju projekta »Top management«, katerega cilj je opremiti 200 makedonskih managerjev s sodobnimi znanji ter spretnostmi vodenja in upravljanja na različnih področjih in nivojih.

Projekt predstavlja enkratno priložnost za slovenska podjetja, ki že poslujejo v Makedoniji oziroma želijo širiti poslovno mrežo v Makedonijo. To je bilo tudi osnovno vodilo pri odločitvi za sodelovanje v projektu,« je med drugim zapisal v povabilo slovenskim podjetjem direktor CPU **Janez Dekleva**, ki se je v petek, 20. novembra, pridružil sprejemu za 30 makedonskih managerjev v Premogovniku Velenje.

Zahvalil se je podjetju za sprejem pobude in možnost usposabljanja Nenada Markovskega v Skupini PV ter za predstavitev naših dejavnosti vsem gostujočim managerjem.

V imenu Makedoncev se je za sprejem v Premogovniku Velenje zahvalil **Armir Ramadani**, vodja mednarodne pisarne v Republiki Sloveniji in predstavnik Veleposlaništva Republike Makedonije. Poudaril je, da se je z novo vlado, izvoljeno leta 2006, Makedonija zelo odprla in je začela z različnimi projekti intenzivno privabljati tuje investitorje.

V sklopu večje promocije makedonskega gospodarstva in možnosti za vlaganja je eden od projektov tudi gostovanje makedonskih managerjev v evropskih državah. Namen programa je, da pridobijo nova znanja in izkušnje prek spoznavanja dobrih praks v podjetjih v tujini ter pridobljeno znanje uporabijo v svojih podjetjih za izboljšanje stikov na trgu, pridobitev novih strank in podobno.

Makedonskim gostom so Skupino PV predstavili direktor Premogovnika Velenje dr. Milan Medved, direktor HTZ Velenje dr. Vladimir Malenković ter direktor RGP mag. Marjan Hudej, dejavnost Izobraževalnega centra Skupine PV pa Boris Potrč.

dj

bil v dveh mesecih v stikih, za prijaznost, komunikativnost, odprtost ter za vse znanje in izkušnje, ki so jih delili z menoj.

Počutil sem se domače, prijetno in z veseljem bom ostal v stikih z vašim podje-

tjem ter pomagal, če boste potrebovali mojo pomoč pri navezovanju stikov s podjetji v Makedoniji,« je sklenil Nenad Markovski.

Diana Janežič

V JAMI VELJATA RUDARSKI IN NARAVNI ZAKON

Sredi decembra bodo v Premogovnik Velenje ponovno prišli na ogled devetošolci osnovnih šol Velenja, Šoštanja in Šmartnega ob Paki. Z ogledom podjetja in predstavitvijo najbolj tipičnih poklicev v njem naj bi jim olajšali izbiro za poklic, hkrati pa predstavili kadrovsko in štipendijsko politiko podjetja.

O njej zgovorno govorijo številke. V šolskem letu 2009/10 imamo v Premogovniku Velenje skupno 119 štipendistov, od tega 69 v Rudarski šoli, 28 v Strojni šoli in 22 v Elektro in računalniški šoli. V HTZ Velenje imajo 10 štipendistov, od tega 6 v Strojni šoli in 4 v Elektro in računalniški šoli.

Štipendistom nudimo poleg štipendije še številne druge ugodnosti, kot so brezplačni učbeniki, sofinanciranje prevozov v šolo in ekskurzij, malica, jamski dodatek.

Štipendisti se kmalu po končanem šolanju lahko tudi zaposlijo v Skupini PV. V letu 2009 smo zaposlili 54 pripravnikov, in sicer:

- Premogovnik Velenje 46 (30 rudarske, 3 elektro in 13 strojne stroke),
- HTZ 6 (4 elektro in 2 strojne stroke),
- RGP 2 (1 rudarske in 1 strojne stroke).

V letu 2010 bomo zaposlili od 60 do 70 pripravnikov.

SODELOVANJE MED ŠOLO IN PODJETJEM

»S sodelavci Izobraževalnega centra Skupine Premogovnik Velenje se redno sestajamo in sproti rešujemo učno-vzgojne težave dijakov. Naša šola je posebna v tem, da celotni praktični pouk izpeljemo v Premogovniku Velenje, kar je odlično, saj so tako dijaki vpeti v redni delovni proces pridobivanja premoga,« je sodelovanje med šolo in podjetjem pohvalil ravnatelj Rudarske šole Šolskega centra Velenje **mag. Albin Vrabčič**.

V letošnjem šolskem letu je šest rudarskih strokovnjakov vključenih med predavatelje v teoretični pouk. S tem k pouku prinašajo sveža, aktualna znanja in dijaki to zelo dobro sprejemajo.

Albin Vrabčič poudarja, da je za programa geostrojnik rudar in geotehnik zelo pomembno, da Premogovnik Velenje izvaja dobro štipendijsko politiko, jim pri šolanju nudi tudi številne druge ugodnosti in po končanem šolanju zaposlu-

je dijak.

Z vidika varnosti pri delu je pomembno tudi, da so pri praktičnem pouku dijaki v majhnih skupinah, po štiri, prav tako pa to prispeva k boljši socializaciji dijakov, vzgoji v timskem duhu ter spoštljivemu odnosu do ljudi in opreme.

»Za Rudarsko šolo je zelo pozitivno, da število dijakov v njej narašča. Lani smo dobili program okoljevarstveni tehnik, ki je prav tako povezan z rudarstvom. Gre za dejavnost, ki sanira okolje, poškodovano tudi zaradi rudarjenja. V tem programu je vpisanih dve tretjini deklet, kar z vidika odnosov med dijaki in socializacije pozitivno vpliva na klimo v razredih.

Vpis v našo šolo tudi kaže, da je energtika kljub nestabilni gospodarski situaciji razmeroma stabilna dejavnost, na večji vpis pa prav gotovo vpliva tudi večje zaposlovanje v Premogovniku Velenje.

V Rudarski šoli izobražujemo za zahtevne poklice v specifičnem delovnem okolju, razbijamo stereotip, da je pre-

Mag. Albin Vrabčič

Peter Pirtovšek

Matej Pačnik

IZOBRAŽEVALNI CENTER – NAPOVEDNIK IZOBRAŽEVANJ V DECEMBRU

Izobraževalna oblika	Ciljna skupina	Kraj izobraževanja	Datum
Delavnica – vodenje	vodje skupin PV in HTZ	VPD učilnica	3., 10. 12.
Ex zaščita	vzdrževalci strojnih naprav	Zelena dvorana, jedilnica	1., 2., 8. 12.
Obnovitveni tečaj Ex zaščite	delavci v proizvodnji	MIC	3., 10. 12.
Seminar za mentorje in inštruktorje	mentorji in inštruktorji Praktičnega izobraževanja	VPD učilnica	4. 12.
Obnovitveni tečaj prve pomoči	vodiči MPS	Učilnica MPS	december
Konferenca Varnost in okolje	sodelovanje z referatom Izobraževanje za varno in zdravo delo zaposlenih	Gorenje	december
Davek na dodano vrednost	Strokovne službe podjetij v HSE	Zelena dvorana	2. 12. dopoldne
Opredmetena osnovna sredstva	Strokovne službe podjetij v HSE	Zelena dvorana	2. 12. popoldne
Delavnica Čiste premogovne tehnologije	Strokovna javnost	Zelena dvorana	3. 12.

mogovništvo »kramp in lopata«. Dijaki pri praktičnem pouku spoznajo, da je Premogovnik Velenje visoko tehnološko opremljena tovarna pod zemljo,« poučarja Vrabčič in še dodaja, da so dijaki Rudarske šole zelo zaposljivi. Velika večina se jih zaposli v Premogovniku Velenje, pri čemer se čakalna doba na delo krajša. Dijaki lahko nato šolanje nadaljujejo v Višji strokovni šoli v Velenju, v programu Geotehnologija in rudarstvo, ali na Naravoslovno-tehnični fakulteti Univerze v Ljubljani.

DELO JE VRLINA

»Najprej je prinesel Premogovnik srečo meni, nato pa še celi družini. Živim za podjetje. Lahko rečem, da v Premogovniku Velenje fizično delo in ročne spretnosti še nekaj veljajo. V mnogih podjetjih niso več cenjene. Poleg tega za delo, ki ga opravljaš, dobiš pošteno plačilo,«

Mirko Koren

je prepričan **Peter Pirtovšek** iz Jamske strojne službe.

Bil je eden od treh sodelavcev, ki smo jih povprašali o zadovoljstvu z njihovim poklicem, ki ga opravljajo v jami, in jih prosili, da nam opišejo njegove dobre in slabe plati. Slednjih skorajda niso znali naštet.

Peter Pirtovšek je doma v Dovžah, v Premogovniku Velenje pa kot strojni tehnik dela od leta 1984. Je vodja skupin na mehaniziranem odkopu v Strojni službi jama. Bil je štipendist podjetja.

»Za poklic sem se odločil, ko sem slišal reklame v medijih o ugodnostih za štipendiste PV. Starši niso bili navdušeni, da bi šel na delo v jama, mene pa je takoj prevzelo. Nikoli mi ni bilo žal, da sem se odločil za ta poklic.

Doma sem z dežele in delo mi nikoli ni bilo tuje. Delo je vrlina in delo mora biti vodilo v življenju.

Sem vodja skupin na mehaniziranem odkopu, zdaj pa tudi menjam nadzornika. Delo je izredno zanimivo, raznoliko, delam z ljudmi. Pri svojem delu skoraj ne morem najti slabih strani. Ob delu se redno izobražujemo, posebej ko pridejo novi stroji. Dobimo navodila za delo s stroji, z delovanjem stroja nas seznani. Če imaš voljo, se lahko veliko naučiš. Tudi možnosti napredovanja so; če si priden, deloven, lahko napreduješ.

Za varnost je dobro poskrbljeno. Ko sem bil mlajši, nisem toliko razmišljal o varnosti, zdaj pa že vem, da ni prijetno, če boli, in je prav, da prej razmišljaš o tem. Mlade fante opozarjam na varno delo in zelo skrbim, da se ne bi kaj zgodilo. V jami še vedno veljata dva zakona: rudarski in naravni.«

Matej Pačnik že 11 let prihaja na delo iz Šmihela nad Mozirjem. Je rudar, zdaj dela na odkopu -50 B v jami Pesje.

»V skupini nas je okoli 25, razumemo se dobro, kar je najpomembnejše, saj delo

na odkopu je timsko in drugače ne gre. Delam v treh izmenah. Ne vem, zakaj sem se odločil za poklic rudarja, ampak zdaj svoje odločitve ne obžalujem.

Hitro sem se vključil v skupino, sprejeli so me zelo dobro. Vajen sem delati, saj sem doma z velike kmetije. Več težav pa imajo fantje iz mesta, kajti v jami je kljub vrhunski tehnologiji in strojem še precej fizično težkega dela. Vse to odtehtajo plača, razumevanje s sodelavci, zanimivo delo.

Poklic rudarja je zanimiv, niti en delovni dan ni enak drugemu dnevu. Je tudi zahteven z vidika dela in pozornosti glede varnosti pri delu. Pri našem delu imajo velik pomen izkušnje, poleg tega se stalno izobražujemo. Jama se modernizira in o vsaki novi opremlitvi se dobro podučimo.«

Mirko Koren, Velenjčan, je elektrotehnik energetik, dela v Elektroslužbi jama, zaposlen je od leta 1989.

»Sem elektronadzornik v jami Preloge. Moje delo je razporeditev vzdrževalcev na določena področja, kjer pregledajo elektronaprave, odpravljajo napake ali montirajo manjše elektronaprave. V skupini je v eni izmeni devet vzdrževalcev in jaz.

Delo je zanimivo, dinamično, redno se izobražujemo, dopolnjujemo svoje znanje, pomembne pa so tudi izkušnje. Brez tega se ne da delati, saj v jami nenehno prihajajo nove, izpopolnjene tehnologije, oprema, zdaj upajamo optiko in računalniško vodenje naprav. S tem se moramo naučiti delati.

V naši skupini imamo mladega sodelavca in z njim smo zelo zadovoljni. Vsakega mladega sodelavca radi sprejememo in ga ob delu učimo.

Kdor rad dela z elektriko, mu takšen poklic in delo v jami priporočam – celo življenje mu ne bo dolgčas.«

Diana Janežič

NOVI PREDSEDNIK SINDIKATA PV JE FERDINAND ŽERAK

V Premogovniku Velenje so zaradi upokojitve dosedanjega predsednika sindikata Toma Lipnika na Zboru sindikalnih zaupnikov v petek, 6. novembra, med štirimi kandidati za enoletno obdobje volili novega predsednika.

Ferdinand Žerak je bil za novega predsednika sindikata Premogovnika Velenje izvoljen že v prvem krogu volitev.

Še pred volitvami so udeleženci zbora pregledali poročilo o delu sindikata v zadnjih treh letih ter finančno poročilo za prvih šest oziroma devet mesecev leta 2009. Kot je zapisal dosednji predsednik sindikata **Tomo Lipnik**, je sindikat z upravo družbe korektno sodeloval. Člani sindikata se dobro zavedajo pomena sindikata. To potrjuje velik odstotek članstva v sindikatu in velik interes članov za volitve predsednika sindikata. Znali so ohraniti notranjo trdnost sindikata v Premogovniku Velenje in HTZ Velenje. Sedanja organiziranost sindikalnih podružnic je lahko dober zgled za nadaljnje delo.

VOLITVE NOVEGA PREDSEDNIKA

Izbran je bil Ferdinand Žerak, ki je do sedaj delal kot nadzornik pri transportu jeklenega podporja v Premogovniku. V letih 2000–2004 je bil član Sveta delavcev Premogovnika, cel minuli mandat pa je bil predsednik sindikalne podružnice Proizvodnja in član Izvršilnega odbora

sindikata Premogovnika. V Premogovniku je dopolnil 24 let delovne dobe in 19 let članstva v Jamski reševalni četi. Ob delu končuje študij na Višji strokovni šoli Velenje – smer rudarstvo in geotehnologija.

Je bila izvolitev za **Ferdinanda Žeraka** pričakovana?

»Nisem bil prepričan, da bom izvoljen, sem pa vesel podpore že v prvem krogu volitev. Večinska podpora me še toliko bolj zavezuje k dobremu vodenju sindikata. Najbolj pomembna naloga, ki se je moramo lotiti, je naše sodelovanje pri prenovi pokojninskega sistema. Tu moramo biti zraven.

Enoletno obdobje je kratko, a lotili se bomo različnih nalog. Zastavili bomo smernice okrog delovanja Blagajne vzajemne pomoči in prisluhnili delavcem, kakšen sindikat bi radi imeli. Nekaj sprememb bo, ne bomo pa hiteli, z glavo skozi zid ni dobro, določene stvari morajo dozoreti, preden se zgodijo.«

Dragica Marinšek

Sonja Kugonič, vodja Kadrovsko-splošnega področja, se je na Zboru sindikalnih zaupnikov zahvalila dosedanjemu predsedniku.

»Dolgoletni predsednik sindikata Tomo Lipnik odhaja v pokoj. Zahvaljujem se za njegov prispevek, prvič kot delavka tega kolektiva in drugič kot članica vodstvene ekipe Premogovnika Velenje. Kot delavka, ker je znal prisluhniti različnim strukturam zaposlenih v podjetju, kot članica vodstvene ekipe pa, ker je znal skupaj s člani svoje pogajalske ekipe prisluhniti argumentom in jih upoštevati, čeprav so bili včasih tudi popolnoma nasprotni željam in zahtevam sindikata. To zadnje je namreč še posebno pomembno za to, da vodimo skupaj politiko, ki za naše podjetje pomeni rast in razvoj.«

NAJ SKUPINA 2008 NA IZLETU

V soboto, 21. novembra, smo organizirali izlet na Primorsko. Udeležili smo se ga sodelavci iz HTZ Velenje in Premogovnika Velenje, ki smo bili aktivni v rudniku Mramor in bili ob letošnjem dnevu rudarjev nagrajeni kot Naj skupina HTZ Velenje v letu 2008. Dokaj podrobno smo si ogledali ČHE Avče. Najprej smo se po serpentinasti cesti pripeljali do zgornje akumulacije, ki je locirana severno od Kanalskega Vrha, v naravno oblikovani kotanji na razgibani Banjški planoti. Prostornina akumulacije je okrog 2.170.000 m³. Ogledali smo si tudi strojnico črpalne hidroelektrarne, ki je locirana ob bazenu akumulacije Ajba. Reverzibilni agregat je moči 185 MW.

Seveda med ekskurzijo ni manjkalo obujanja spominov na preživete dni v Mramorju. Enotno mnenje je bilo, da smo bili uspešni predvsem zaradi dobrega sodelovanja med delavci obeh pogodbenih partnerjev. V teku projekta smo navezali tudi prijateljske odnose, zato je bila večkrat izražena misel, da si takih projektov še želimo.

IŠČEMO ZMAGOVALNO IDEJO

4. novembra je v Medpodjetniškem izobraževalnem centru v Velenju potekala delavnica Start-up, na kateri so udeležencem predstavili, kako prepoznati dobro poslovno idejo, pripraviti učinkovit poslovni načrt ter možnosti, načine in postopke financiranja Start-up podjetij. Regionalni podjetniški inkubator SAŠA regije je v okviru delavnice Start-up tudi uradno pričel z letošnjim regionalnim natečajem za mlada podjetja in podjetniške skupine, imenovan Zmagovalna ideja. Natečaj Zmagovalna ideja želi prispevati k dvigu na znanju temelječega podjetništva in k nastanku novih inovativnih podjetij v SAŠA regiji. Skupaj s partnerji iščemo inovativne podjetniške ideje iz regije, ki imajo ustrezen tržni potencial in se lahko s pomočjo storitev SAŠA inkubatorja razvijejo v uspešna podjetja. V okviru natečaja bomo poskušali identi-

ficirati podjetnike z izdelanimi poslovnimi načrti s področij okoljskih tehnologij, energetike, medijev, informatike, turizma, transporta in logistike ter drugih perspektivnih področij. Na ta način bomo promovirali dejavnost SAŠA inkubatorja in spoznali potencialne uporabnike njegovih storitev.

Najboljša mlada podjetja bomo finančno in strokovno podprli ter jih povezali s pravimi partnerji za tržni uspeh njihove podjetniške ideje. Natečaj je partnersko povezan s slovenskim tekmovanjem Start-up podjetij, kjer se bodo lahko najboljše mlada podjetja iz regije potegovala za lakskavi naslov »Slovenski Start:up leta«.

V decembru in januarju bomo izvajali brezplačne podjetniške delavnice po SAŠA regiji. Na njih bodo udeleženci poleg osnovnih pravil za udeležbo v natečaju spoznali elemente dobrega poslovnega

načrta ter ključ do podjetniškega uspeha. Na delavnicah bodo predstavljeni tudi temeljni napotki za raziskavo trga in pripravo trženjskega načrta, za uspešno črpanje nepovratnih sredstev EU, za uspešno preskrbo dolžniškega in lastniškega kapitala ter za uporabo najsodobnejšega orodja za poslovno načrtovanje pri pripravi finančnega načrta.

Vsako sredo pa bodo potekale brezplačne svetovalne ure SAŠA inkubatorja, in sicer med 14. in 16. uro oziroma po predhodni najavi.

Vse podjetnike in podjetniške time vabimo, da se z vpisom na spletno stran inkubatorja www.sasa-inkubator.si včlanijo v mrežo inkubatorja in se brezplačno informirajo o naših storitvah. Za vsa vprašanja smo vam na voljo na e-naslovu: petra.sitar@sasa-inkubator.si ali info@sasa-inkubator.si. SAŠA inkubator

VEDNO SE RADI VRAČAMO

Tudi tokrat je bilo tako, saj smo krvodajalci Skupine Premogovnik Velenje v petek, 23. oktobra, obiskali Splošno bolnišnico Jesenice, kjer smo darovali kri že leta 2005 in bili nagrajeni s priznanjem za sodelovanje v krvodajalski akciji v njihovi bolnišnici.

V slabih dveh urah je bilo opravljenih 41 odvzemov krvi, brez zapletov, z veliko dobre volje, smeha. V veliko zadovoljstvo zaposlenih v transfuzijskem oddelku bolnišnice in vseh nas je še ena humanitarna akcija uspela.

V jeseniški bolnišnici smo bili znova zelo prijazno sprejeti pri predstojnici transfuzijskega oddelka Zoji Zalokar Sambrailo, dr. med., spec. transfuziologije, ter pri celotnem strokovnem osebju. Imeli pa smo tudi posebno čast, da nam je dobrodošlico zaželel tudi direktor bolnišnice Igor Horvat.

Predstojnica nam je na kratko razložila zgodovino transfuzijskega oddelka. Bolnišnica je bila zelo dolgo brez tega samostojnega oddelka, katerega začetki so v priročnem transfuzijskem laboratoriju, ustanovljenem leta 1956. V tem laboratoriju je najprej občasno in nato stalno delala le medicinska sestra v sklopu kirurškega, nato internega in nazadnje anesteziološkega oddelka.

Vendar je stroka zahtevala svoje in leta 1991 je bolnišnica dobila specialistko transfuzijske medicine, ki je skupaj s sodelavci in pomočjo vodstva bolnišnice dosegla potrebne razmere za ustanovitve transfuzijskega oddelka.

Udeleženci izleta so predsednici izročili darilo in se ji zahvalili za 10-letno zelo uspešno vodenje organizacije. Damjana Kričej je bil darila zelo vesela in se je zahvalila za to lepo potezo.

Kot samostojni oddelek je pričel delovati sredi leta 1992. Takrat je bilo treba pridno zagristi v delo in da bi dosegli zastavljene cilje, so morali vzpostaviti krvodajalsko mrežo, urediti sodoben transfuzijski laboratorij, nabaviti potrebne aparate, izšolati kadre, vzpostaviti kontrolo krvi od odvzema do bolnika itd.

Dr. Zoja Zalokar Sambrailo je povedala tudi, da je krvodajalstvo na Jesenicah v zadnjih letih izredno upadlo, saj se je zmanjšalo število zaposlenih v Acroniju, železarni Jesenice, ki ima okoli 1.000 zaposlenih. Poudarila je, da je krvodajalstvo v Sloveniji zelo pomembno, saj z njim dnevno rešujejo človeška življenja. »Že dolgo nisem srečala tako zdravih in veselih ljudi, kot ste vi, velenjski rudarji in vaše sodelavke, ki so prišle z vami. Vaša gesta je res človeška, topla in hvallama vam zanj. Zelo smo veseli, da so še ljudje, ki se v podjetju odločijo za tako plemenita dejanja in v tolikšem številu pomagajo ljudem, ki kri nujno potrebujejo,« je v zaključni zahvali dejala dr. Zoja Zalokar Sambrailo.

Kot vsako leto je bil med nami dolgoletni krvodajalec Ivan Rošar, ki je kri daroval že 108-krat. Bil je deležen posebne čestitke zdravstvenega osebja in nas, krvodajalcev.

V slabih dveh urah je bilo opravljenih 41 odvzemov krvi, brez zapletov, z veliko dobre volje, smeha. V veliko zadovoljstvo zaposlenih v transfuzijskem oddelku bolnišnice in vseh nas je še ena humanitarna akcija uspela. Po njej ni manjkala, kot je že v navadi po krvodajalskih akcijah, zelo okusna malica, ki so jo pripravili posebej za nas, in sladkarije smo se tudi z domačo potico.

Tovrstni vsakoletni izlet najbolj prizadevnih krvodajalcev iz Skupine Premogovnik Velenje, ki so darovali kri več kot 45-krat, je tudi nagrada za njihovo dolgoletno humanitarnost.

Zato smo se ustavili še v Ljubljani na ogledu Pivovarne Union, kjer smo spoznali zgodovino in nastajanje najbolj priljubljene »knapovske pijače«, ki se ji reče pivo. Tudi tukaj so nas zelo lepo sprejeli in pogostili s tekočim zelenim zlatom.

Z občutkom, da smo v tem dnevu naredili spet nekaj dobrega, humanega, morda tudi rešili kakšno človeško življenje, smo se počasi poslovili od glavnega mesta in se napotili proti domu. Med vožnjo smo že razmišljali, v katero bolnišnico v Sloveniji se bomo podali naslednje leto in opravili zopet takšno plemenito dejanje.

Damjana Kričej

PRIZNANJE ZA RUDNIŠKE KRVODAJALCE

V torek, 17. novembra, je bilo v Celju mednarodno strokovno srečanje ob 60. obletnici Transfuzijskega oddelka Splošne bolnišnice Celje.

Srečanje je bilo namenjeno strokovni izmenjavi izkušenj s področja transfuziologije in tudi podelitvi zahval najbolj uspešnim območnim združenjem celjske regije, posameznikom in osnovnim organizacijam RK.

Med slednjimi je priznanje prejela tudi OO RK v Premogovniku Velenje, in sicer za razumevanje in družbeno odgovorno delovanje na področju humanitarne dejavnosti.

Priznanje je prevzela predsednica Damjana Kričej.

Splošna bolnišnica Celje
Transfuzijski center

*Zahvala
ob 60-letnici delovanja transfuzijske službe*

Premogovniku Velenje

*za razumevanje in družbeno odgovorno
delovanje na področju humanitarne dejavnosti.*

Predstavnica
Damjana Kričej

Direktor
mag. Marjan Ferjanec

Celje, 17. 11. 2009

Nagrado smo prevzeli Diana Janežič, Ivo Hans Avberšek in Tadeja Mravljak Jegrišnik (od leve).

TUDI 13. SKOJ SE NI IZOGNIL GOVORU O KRIZI

23. oktobra je bila v Podčetrtku sklenjena 13. Slovenska konferenca o odnosih z javnostmi – SKOJ, ki jo organizira Slovensko društvo za odnose z javnostmi (PRSS). Čez 300 udeležencev je v treh dneh poslušalo predavanja in razpravljalo o krizi, ki je lani in letos zaznamovala tudi delo piarovcev in komunikatorjev.

Udeleženci so v pestrem programu med drugim izvedeli, kako krizo doživljajo in se z njo spopadajo najboljši slovenski piarovci in managerji, dotika pa se tudi trenutno zelo aktualnih vprašanj etike, morale in odgovornosti v komuniciranju. V uvodu Zbornika predavanj konference je predsednik PRSS mag. Aleksander Sal-

kič zapisal, da je kriza prinesla v mnogih podjetjih bolj poglobljeno, preudarno in odgovorno komuniciranje znotraj podjetij in z zunanjimi javnostmi. »Mnogokrat se piarovci srečujemo z izredno težkimi vprašanji obstoja podjetja, zaposlitev, zaupanja poslovnih partnerjev, lokalne skupnosti in komuniciranja v izrednih

razmerah. Oči vseh javnosti so vsak dan uprte v sporočila teh podjetij,« je zapisal Salkič.

Z vsem tem se piarovci mnogo lažje spopadajo, če imajo dobre odnose z managerji, direktorji in predsedniki uprav ter če imajo znanje. »Da znajo delo prenesti na druge, ga voditi in kontrolirati. Da

znajo reagirati v stresnih situacijah. Da znajo slediti, kako krizo vidijo managerji in kako zaposleni. Da kot del managerske ekipe sledijo okolju in dogajanju, da znajo svetovati upravam in svoje nasvete argumentirati,« pa je poudarila mag. Andreja Jernejčič, predsednica programskega odbora SKOJ.

Ker je delo piarovcev več kot zahtevno in morajo obvladati širok spekter znanj, je bilo v programu letošnjega SKOJ-a več tem, ki so govorile o navezavah med piarovci in managerji, ter predstavljenih nekaj večšin, ki jih ne srečamo pogosto v izobraževalnih programih zanje.

Kot vsako leto pa so bile najbolj obiskane in najbolj živahne okrogle mize s politiki, managerji, novinarji in piarovci, na katerih se krešajo mnenja, postavljajo provokativna vprašanja in dobivajo zanimivi odgovori.

NAGRADE

Del vsakoletnega SKOJ-a so tudi dobrodelna akcija Skojček ter podelitve številnih nagrad društva. Udeleženci konference so na dobrodelni dražbi zanimivih izdelkov znanih Slovencev zbrali 3.800 evrov, sredstva pa bodo namenjena Zvezi prijateljev Mladine Slovenije.

Na slavnostnem večeru 22. oktobra so bile podeljene nagrade Prizma – za odličnost v komuniciranju, Primus – za komunikacijsko učinkovitost managerjev, Papirus – za najboljše interno glasilo ter Prostovoljka leta 2008. Natečaj za nagrado Papirus pripravi in izvede Sekcija za interno komuniciranje, ki združuje več kot 60 internih komunikatorjev v podjetjih in agencijah. V uredništvu Rudarja smo na razpisu letos

tekmovali z glasilom Rudar, naslovnico in fotografijo.

Nagrado Papirus je prejelo glasilo Pika na G podjetja Gorenje, d. d. Za najboljšo fotografijo je žirija izbrala fotografijo Iva Hansa Avberška, ki je bila objavljena v decembrski številki našega Rudarja v letu 2008. Najboljšo naslovnico je imelo glasilo Aluminij družbe Talum.

LUČ KOT OPTIMIZEM

»Izbrana fotografija je naravnost vrhunska – tehnično dovršena in obenem kreativna. Luč, ki simbolizira upanje v svetlo prihodnost, v nekaj dobrega. Odlična je tudi povezanost z besedilom,« je bilo povedano ob podelitvi nagrade, ki sta jo iz rok predsednice odbora za Papirus Anje Potočnik in predsednice ocenjevalne žirije Helene Pregelj Tušar prevzela avtor fotografije Ivo Hans Avberšek in urednica Rudarja, avtorica tega članka. V uredništvu Rudarja smo bili nagrade zelo veseli. Najbolj vsekakor avtor **Ivo Hans Avberšek**, ki je poudaril, da je posebej težko narediti dobro fotografijo v jami. »Do posnetkov v jami zaradi zahtevnosti lokacije ni lahko priti, a so na drugi strani rudarji za fotografiranje zelo hvaležna publika. Posnetek je nastal za novoletno čestitko in govori sam zase: tesno povezano in odvisno moštvo sodelavcev, tema podzemlja, lučke kot svetloba, optimizem.

Zasluge, da je fotografija osvojila prvo mesto med prispelimi fotografijami, gredo najbrž dejstvu, da je bila izbrana nevsakdanja, izvirna lokacija v jami v Premogovniku Velenje, in dobri ideji, da dajejo osvetlitev fotografiji namesto reflektorjev, ki jih v jami ni, rudarji sami

– z lučkami na čeladah,« je ob podelitvi dejal Avberšek.

Vodja Službe za odnose z javnostmi **Tadeja Mravljak Jegrišnik** pa je ob rezultatih letošnjega Papirusa še dodala: »V Premogovniku Velenje poteka redno komuniciranje z interno in zunanjimi javnostmi z namenom vzdrževanja in izboljševanja medsebojnega zaupanja in odnosov ter povečevanja pripadnosti zaposlenih.

Predvsem pri komunikaciji z interno javnostjo želimo zaposlene obveščati in izobraževati, pridobiti njihovo mnenje, predloge in pripombe, saj je to nujno za uspešno opravljeno delo in doseganje organizacijskih ciljev.

Prav zaradi tega smo z letošnjimi dosežki v okviru natečaja Papirus zelo zadovoljni – posebej ponosni smo na 1. mesto v kategoriji najboljša fotografija in 3. mesto v kategoriji najboljša naslovnica – obe sta avtorsko delo našega sodelavca Iva Hansa Avberška. Na znanje pa smo vzeli tudi vse pripombe, ki se nanašajo na naše interno glasilo Rudar, in jih bomo skušali upoštevati ter postreči s še boljšim rezultatom.«

Prijava na razpis vsekakor izraža željo po oceni, kritikah in pohvalah ter seveda tudi po nagradi. Dodana vrednost vsake nagrade so prav kritične misli o slabostih, saj s tem pridobimo tudi ideje za izboljšanje. Z nagrado se rangiramo, postavimo ob bok kolegom in pridobimo dragocene primerjave, nove ideje. Višja kot je nagrada, večje je zadovoljstvo, večja je potrditev, da delaš prav, dobro, da je nekdo »od zunaj« ali iz stroke prepoznal trud in znanje ter ju nagradil.

Diana Janežič

ČLOVEK MORA POTOVATI

Ivo Hans Avberšek dela kot grafični oblikovalec v Studiu HTZ. To pa je le njegova sedanja postaja v delovni dobi. Začel je kot ekonomski tehnik v komerciali Rudnika lignita Velenje leta 1974, potem delal pri Našem času, nato krajši čas v Veplasu, se vrnil v velenjski premogovnik in slabo leto delal v jami kot rudar v »nahrís partiji«. Več let je nato delal v Tajništvu samoupravnih organov in tam se je začel kot samouk spopadati z grafičnim oblikovanjem. Zdaj med drugim že skoraj 20 let oblikuje Rudarja, ki ga pravkar berete.

● **Česa iz svoje mladosti se najrajši spomnite?** Na mladost imam zelo lepe spomine. Doma sem bil in sem še blizu Škalskega jezera, kjer sem se naučil plavati, kjer smo s prijatelji raziskovali svet, se lovili po poseki, odraščali.

● **Kakšen poklic ste si želeli pri desetih letih?** Takrat še nisem imel izdelane želje, ker pa sem zelo športni tip, bi moral biti kaj v zvezi s športom. Morda učitelj telovadbe.

No, verjetno sem se zaradi prijateljev odločil za Srednjo ekonomsko šolo v Celju,

ki sem jo brez težav dokončal, in vpisal študij ekonomije. Z današnje perspektive je to poklic, ki sploh ni zame. Študija nisem dokončal, kar je moja travma, a takrat sem se že zelo spogledoval z alpinizmom in drugimi športi.

V prvi službi, v komerciali RLV, sem delal med zelo prijaznimi sodelavkami, posebej se spomnim Tinke Haeske, a delo s številkami ni bilo zame. Kot propagandist pri Našem času sem nato spoznal, da moram od ljudi »fehtati« denar, česar pa ne znam. Slabo leto dela v Veplasu je bila

grozna izkušnja, zato sem povsem obrnil smer in odšel delat v jamo, kjer sem prvič bil že kot študent. Postal sem PK kopač, spoznal svet knapov. To je bila posebna, lepa izkušnja.

Potem pa me je poklical vodja Kadrovske službe Teodor Jelen in mi ponudil delo v Tajništvu samoupravnih organov. V njem smo skrbeli tudi za informiranje, izdajali smo Novice in ko se je začelo računalniško oblikovanje tiskovin, sem se začel seznanjati s tem novim področjem. Povsem sam sem se izobraževal,

bral literaturo, se učil od drugih na tem področju in počasi napredoval. Oblikovanju Novic so se pridružile druge tiskovine in pred 20 leti tudi Rudar. Vmes se je to delo v tehnološkem smislu izredno spremenilo, ves čas pa sem moral spremljati novosti, se učiti dela z novimi programi. Tega se nisem naučil na nobenem izobraževanju v okviru podjetja, ampak izključno sam.

☉ **Kaj delate sedaj in kako ste s svojim delom zadovoljni?** V HTZ sem prišel leta 2002 ob eni od reorganizacij. Sodelavki v uredništvu Rudarja sta bili takrat premeščeni v Razvoj kadrov, jaz pa sem kljub obilici dela nekako izvisel, nisem imel niti pisarne. Takrat sem bil zelo žalosten in počutil sem se nepotrebega. No, odločil sem se za Studio za oblikovanje, kjer sem poleg oblikovanja sam skrbel za vse; tudi za pridobitev poslov, ponudbe, obračune. Zelo naporno! Studio za oblikovanje je bil kasneje organiziran v podjetje Prostudio, vendar se ta oblika, predvsem pa način dela v njem ter odnosi med takratnim vodjem in nami, delavci, niso obnesli. Zdaj smo StudioHtz. V njem sem grafični oblikovalec in oblikujem najrazličnejše tiskovine za družbe v Skupini Premogovnik Velenje in tudi za zunanje naročnike.

☉ **Kaj si pri svojem delu želite spremeniti?** Svoje delo rad opravljam. A delo za računalnikom zelo utruja, kar se s starostjo še bolj pozna, oblikovalsko delo pa je tudi zelo stresno. Vedno so določeni roki, vedno je treba imeti nove ideje, jih usklajevati z naročnikom, ki marsikdaj sam ne ve, kaj želi, pri vsem tem pa do konca, do natisnjene izdelke, ne veš, ali si delo dobro opravil.

Dela sem imel vedno veliko, preveč samo za enega človeka, poleg tega ob tolikšem delu ni časa za izobraževanje, razmišljanje, preizkušanje idej ... Vesel sem, da sem letos na svojem področju dobil pomoč, kar je zame velika razbremenitev.

☉ **Kakšno mesto ima pri vašem delu in v življenju nasploh varnost?** Sem človek, ki zelo preži na nevarnosti. Kot alpinist in gorski reševalec sem videl zelo veliko hudo poškodovanih in mrtvih ljudi. Za vse nesrečne dogodke v gorah je kriv človek – ne zna oceniti svojih sposobnosti, vremena, dolžine poti, nima ustreznih opreme ali je ne zna uporabljati. Vse to se lahko prenese tudi v vsakdanje življenje in na delo. Zato je treba nevarnosti predvidevati in jih ne izzivati.

☉ **Kako bi predstavili svoje podjetje v dveh stavkih?** Čeprav sem sedaj zaposlen v HTZ Velenje, vedno povem, da delam »na šahtu« in sem podjetju zelo pripaden. Ponosen sem na Premogovnik Velenje, ker je zelo dobro podjetje, kot

sodelavec HTZ pa čutim, da smo del matičnega podjetja in iz njega izviramo.

☉ **Kaj zapolnjuje vaš prosti čas?** Brez rekreacije ne morem. Kolesarim, tečem, turno, alpsko in tekaško smučam, sem gorski reševalec in letalec reševalec, alpinist.

Moja velika ljubezen je tudi fotografija, pri čemer ne ločim dela in prostega časa. Tako sem zasvojen, da svet okoli sebe opazujem kot skozi objektiv. Iščem motive, jih tudi vidim in mnogokrat posnamem prizore iz narave, ki jih drugi ljudje ne vidijo, pa lahko hodijo po isti poti. V tem res uživam. Vesel sem, da mi je direktor dr. Milan Medved omogočil izdajo fotomonografije Knapovska dolina, ki je izšla pred enim letom. Ne domišljam si, da je to vrhunski umetniški dosežek, je pa moje videnje in doživljanje te doline.

Prav tako sem se izredno razveselil prve nagrade za mojo fotografijo v Rudarju, ki sem jo letos prejel na razpisu Sekcije za interno komuniciranje pri Slovenskem društvu za odnose z javnostmi. Ljudje smo radi pohvaljeni, nagrada tudi pomeni, da delamo dobro in da naše delo nekdo opazi.

☉ **Katero besedo bi pripisali sebi: smeh, počitek, denar? In zakaj?** Nič od tega. Ker sem rad v družbi in jo znam tudi zabavati, bi mi morda kdo pripisal besedo smeh. Vendar pa moja žena velikokrat reče, da sem pesimist, da sem žalosten, hči pa pravi, da gledam žalostno »kot španjel«.

☉ **Kaj v življenju hočete in česa nečete?** Rad bi, da bi se ljudje pogledali, opazili, nasmehnili drug drugemu, se pozdravili. Posebej sodelavci. Želim si, da bi bili ljudje bolj prijazni in ne tako zavistni. Privoščimo drug drugemu dobro. Prenašajmo pozitivno energijo, ne negativne. Ko vidim toliko slabih dejanj okoli sebe, bi se odselil na Okrešelj (tam ima Šaleški alpinistični odsek koč, op. p.) in užival mir. Rad sem sam, tiho, zelo rad pa sem tudi med ljudmi.

☉ **Kje bi živeli, če bi se vam izpolnile sanje?** Povsod po svetu, a nikjer za dolgo. Veliko sem potoval; bil bi med Inki, v Himalaji, Tibetu, puščavi, a ne bi rad ostal sam, ampak med ljudmi. Človek mora potoovati, videti, slišati, vonjati druge kraje. S tem širi obzorje in povečuje strpnost.

☉ **Kateri je vaš najljubši letni čas?** Vsi so mi ljubi. Zelo rad imam zimo zaradi mističnosti, tišine, smučanja; zelo rad imam jesen zaradi barv, zrelega sadja; lepa je pomlad, ki rojeva novo življenje; lepo je poletno sonce in vonj po morju.

Darja, Kaja, Lev in Hans pod Drujem, francosko goro, kjer sta z Ivčem Kotnikom skoraj pustila življenjeji.

☉ **Življenje sestoji iz tega, kar iz njega napravimo. Na kaj ste v svojem življenju najbolj ponosni?** Na družino – ženo Darjo in na svoje tri otroke. Najmlajši sin Lev je osnovnošolec in se še oblikuje, a je že »ta pravi«. Hči Kaja dokončuje magistriraj na Akademiji za likovno umetnost, je oblikovalka z dobrimi dosežki in res izvirno ustvarjalna. Najstarejši sin Matic je doštudiral rudarstvo.

Zelo ponosen pa sem tudi, da sem gorski reševalec, da na takšen način pomagam ljudem. Rešil sem že veliko življenj, a zato nisem nikdar zahteval in dobil nobenega plačila. Tudi priznanja so za gorske reševalce prej izjema kot pravilo. Pa vendar pri vsakem reševanju tvegamo svoje življenje ob vsakem času in ob vsakem vremenu.

Ko smo reševalci pred leti doživeli veliko tragedijo ob izgubi petih kolegov v reševalni vaji v Turski gori (za las sem ušel smrti, tik pred usodno nesrečo sem se namreč izkrcal iz helikopterja), sem bil v veliki dilemi, ali nadaljevati. Pa sem še vedno reševalec.

☉ **Katere so tri vaše dobre lastnosti?** (Po dolgem premisleku brez odgovora)

☉ **Kaj bi spremenili pri sebi?** Rad bi znal povedati svoje tri dobre lastnosti.

☉ **Kateri moto vas spremlja skozi življenje?** Pusti človeku, da je to, kar je, in poišči v njem dobro.

Diana Janežič

HTZ IMA SISTEME VODENJA USKLAJENE S TREMI STANDARDI

Pooblašчени presojevalci SIQ so 3. in 4. novembra v HTZ Velenje izvedli certifi-
kacijsko presojno sistemov vodenja v skladu s standardi kakovosti, ravnanja z okoljem
ter varnosti in zdravja pri delu.

Presojevalci so ugotovili, da sistemi vodenja v podjetju ustrezajo zahte-
vam standardov ISO 9001/2008, ISO 14001/2004 in OHSAS 18001/2007,
tako da so Komisiji za certificiranje pre-
dlagali, da sprejme sklep o podelitvi cer-
tifikatov. HTZ Velenje naj bi certifikate
prejel na letošnji prireditvi ob praznova-
nju sv. Barbare 3. decembra.

Z usklajevanjem sistemov vodenja z ISO
standardi so v HTZ Velenje stopili na pot
izboljševanja svojega delovanja, pove-
čevanja zadovoljstva kupcev, celovitega
obvladovanja svojih vplivov na okolje in
ustvarjanja razmer za varnejše delo.

Projekt je bil zahteven, a je dal zaposle-
nim in podjetju v celoti novo kakovost,
meni direktor HTZ Velenje dr. Vladimir
Malenković.

**Rudar: »Zakaj ste se v HTZ Velenje od-
ločili za pridobitev kar treh certifikatov
hkrati?«**

Dr. Malenković: »Ideja je stara nekaj let
in sega v leto 2005, ko smo v podjetju
prešli s funkcijske na divizijsko organizi-
ranost. Že takrat smo razmišljali, da bi se
odločili za uskladitev sistemov vodenja
s standardom kakovosti ISO 9001, ven-
dar smo tako v podjetju kot v Skupini PV
ocenili, da se najprej posvetimo temelji-
ti, globoki reorganizaciji in kasneje pri-
dobitvi omenjenega certifikata.

Ocenili smo, da bi vzporedno izvajanje
dveh tako velikih projektov bilo preveč
zahtevno in ne bi dalo želenih učinkov.
Po reorganizaciji smo nato razmišljali,
ali so za nas standardi potrebni, češ da
je HTZ tako močno vpet v Premogovnik
Velenje, da živi z vsemi standardi, ki jih
ima matično podjetje. Čas pa je tek.

Z dr. Milanom Medvedom pa sva nato le
skupno sklenila, da je čas, da tudi pri nas
uskladimo sisteme vodenja s standardi in
sklep Razvojne konference v letu 2008
je bil, da pristopimo k temu projektu.

Aktivnosti smo začeli konec leta 2008,
zelo intenzivno pa z začetkom leta
2009. Zahtevnost je bila velika zaradi
dveh dejavnikov.

Najprej ker smo veliko podjetje tako

*Dr. Vladimir Malenković: »Nisem nerealen in vem, da smo s pridobitvijo certifikatov
šele na začetku dolge poti. Morali se bomo naučiti živeti s tem sistemom, biti
dosledni in ga sprejeti za vsakdanjo prakso.«*

po številu zaposlenih kot po številu in
pestrosti dejavnosti. Sistem kakovosti
temelji na popisu procesov, njihovem
povezovanju, transparentnosti, kar je ob
naših treh divizijah in njihovih različnih
problematikah precej zahtevno delo.
Projekt je bil zahteven tudi zato, ker smo
se odločili za hkratno uvedbo treh stan-
dardov, kar pomeni, da smo se hkrati
ukvarjali s kakovostjo, ravnanjem z oko-
ljem ter varnostjo in zdravjem pri delu.
Zaradi te zahtevnosti smo še toliko bolj
veseli in hvaležni, da so nam pri projek-
tu s svojimi izkušnjami, znanjem in pod-
poro pomagali sodelavci v Premogovni-
ku Velenje.«

**Rudar: »Kako ste se dela pri projektu
lotili?«**

Dr. Malenković: »Oblikovali smo pro-
jektno skupino, v projekt pa je bilo zelo
močno vpeto tudi celotno vodstvo HTZ
Velenje. Intenzivno je domala vsak dan
pri projektu delalo okoli 40 sodelavk in
sodelavcev na vodilnih mestih ter njihovi
sodelavci in sodelavke.

V projektni skupini so bili tudi sodelavci
iz Službe za obvladovanje procesov Pre-
mogovnika Velenje, kot zunanji sode-
lavec dr. Slavko Plazar ter seveda pred-
stavniki SIQ kot krovne organizacije za
izvedbo projekta.

V teku postopkov za certificiranje smo se

nato usmerili na delo na treh področjih: kakovosti, ravnanja z okoljem ter varnosti in zdravja pri delu. Celotno delo pa je potekalo s ciljem, da bodo na koncu vsi trije sistemi integrirani v delovanje naše-ga podjetja.

Vse to je pomenilo veliko sestankov, koordiniranja aktivnosti, nastalo je zelo veliko dokumentacije. Vesel sem, da imamo izvrstno računalniško podporo, saj je obvladovanje takšne množice dokumentov sicer nemogoče.

S tako zavzetim delom smo prišli do sklepne faze projekta, ko smo 3. in 4. novembra uspešno opravili certifikacijsko presojo. »

Rudar: »Ste brez težav sprejeli pogled in kritiko od zunaj?«

Dr. Malenkovič: »V takšen projekt ne more iti podjetje pod prisilo. Najprej mora projekt sprejeti in podpreti vodstvo podjetja, ga prepoznati kot koristnega, nato pa vse to znati komunicirati s sodelavci. Komunikacija je izjemnega pomena. Šele ko zaposleni vedo, kam gredo in zakaj, lahko sprejmejo predlagane cilje in se jih trudijo doseči.

Zelo dobro je, da v podjetje pride nekdo, ki ga ne pozna dobro, in sicer zaradi ustrezne kritične razdalje. Mi, ki smo vsak dan vpeti v enake procese, odnose in se srečujemo z različnimi problemi, izzivi in rešitvami, čez čas izgubimo kritični pogled. Kritična razdalja zunanega opazovalca te lahko pelje naprej in k novim rešitvam.

Že po reorganizaciji smo v podjetju dali velik pomen kriterijem spremljanja uspešnosti, vendar zdaj ugotavljam, da je šele ta sistem pravi. To pomeni, da so cilji jasno opredeljeni, da jih je mogoče sproti spremljati, vse pa podpirata strategija in vizija podjetja. Nisem nerealen in vem, da smo s pridobitvijo certifikatov šele na začetku dolge poti. Morali se bomo naučiti živeti s tem sistemom, biti dosledni in ga sprejeti za vsakdanjo prakso. »

Rudar: »Kakšna so bila glavna priporočila presojevalcev?«

Dr. Malenkovič: »Priporočila so dragocena. Konec meseca jih bomo podrobno preučili in naredili načrt za ukrepanje. Ne gre za velika odstopanja, temveč bolj opozorila na nekatere naše »otroške bolezni«. Naš sistem je mlad, nanj se šele navajamo. Priporočila gre jemati v smislu napotkov, kam usmeriti naše aktivnosti. »

Rudar: »Kakšna je sedaj klima v podjetju?«

Dr. Malenkovič: »Pridobitev certifikatov je bilo ekipno delo. Več kot 40 sodelavk in sodelavcev podjetja je v zadnjem letu v času priprav na presojo opravilo zahtevno strokovno delo.

Dokazali smo, da znamo strniti vrste, ko je to potrebno, in poleg rednega dela opraviti zahtevane naloge v postavljenih rokih. Prepričan sem, da smo vsi zadovoljni, da smo opravili veliko delo in da smo ga opravili celovito.

Velika zahvala gre vsem sodelavcem in sodelavkam, posebej pa se zahvaljujem ožjim sodelavcem in vsem, ki so nam pomagali v Premogovniku Velenje. »

Diana Janežič

PITNIK IN SLIKA PIKE NOGAVIČKE

Zaradi težav, ki jih je Pediatrična klinika Univerzitetnega kliničnega centra v Ljubljani v preteklosti imela s prisotnostjo legionele v vodi, smo se v Premogovniku Velenje odločili, da kliniki podarimo pitnik iz programa AquaVallis, ki so ga razvili v HTZ Velenje.

5. novembra se je v prostorih Pediatrične klinike v Ljubljani za to gesto najprej zahvalila poslovna direktorica Diana Cesar »v imenu vseh otrok, ki še ne znajo govoriti ter tudi v imenu vseh tisti, ki bi že lahko, pa o svojih težavah ne želijo spregovoriti na glas.«

V imenu donatorja je zbrane pozdravil pomočnik direktorja HTZ Velenje Janko Lukner, ki je ob tej priliki povedal, da si v »podjetju HTZ Velenje prizadevajo za ustvarjanje novih, tržno zanimivih programov, kakršen je tudi AquaVallis«, vsem uporabnikom pa je zaželel, da jim pitnik dobro služi.

Pitnik je Pediatrični kliniki izročil Ligi, maskota Premogovnika Velenje. V dobrodelni akciji je sodelovalo tudi Društvo šaleških likovnikov iz MO Velenje, ki je kliniki ob tej priložnosti namenilo sliko Pike Nogavičke, podarila pa jo je kar sama Pika Nogavička.

Akcijo je s svojo prisotnostjo podprla tudi Vlasta Nussdorfer, letošnja ambasadorica Pikinega festivala, največjega otroškega festivala v Sloveniji, in predsednica društva Beli obroč. Ob tem je dejala: »Pravijo, da ko se srečata darovalec in obdarjenec ni potrebno veliko besed. Vsi namreč vemo, da obdarjencu ni potrebno izkazati velike hvaležnosti, ker je vesel že tisti, ki da.«

Tadeja Mravljak Jegrišnik

Skupinska slika ob podelitvi donacije Pediatrični kliniki; od leve: Aleš Dremel, Samo Chromy, Pika Nogavička, Viktorija Meh, Vlasta Nussdorfer, Janko Lukner, Diana Cesar, Ligi in Tadeja Mravljak Jegrišnik

ZIMSKA SEZONA NA GOLTEH V ZNAMENJU 40-LETNICE

V gorskem turističnem centru Golte so v zadnjih dneh novembra opravili sklepna tehnično-vzdrževalna dela in nabavili nov teptalni stroj, ki bo omogočil še večjo urejenost smučarskih prog. Precej so še pred zimo postorili tudi na infrastrukturi, ki zagotavlja večjo in lažjo dostopnost obiskovalcem.

Cesta do Alpskega vrta je tako asfaltirana in prevozna, v podjetju pa bodo pred začetkom zimske sezone uredili še prometni režim. Na Planinskih Ravnah bo namreč zapornica, od koder bodo uravnavali promet v skladu z vremenskimi razmerami in možnostmi parkiranja. Direktor Golte, d. o. o. **Ernest Kovač** pravi, da bodo ob večjem povpraševanju zagotovili tudi organiziran prevoz s kombiji od Planinskih Ravn do smučišča na Moravi.

Urejena cestna povezava bo zagotovo razbremenila tudi promet na nihalki, kjer je letos pričakovati krajše čakalne vrste.

Po ocenah direktorja se lepo polnijo tudi zmogljivosti v Hotelu Golte. Do sredine novembra je tako zasedenost hotela že presegla polovico celotnega lanskega števila nočitev v zimski sezoni. Po prvih kazalcih se je dobro končala tudi predprodaja smučarskih vozovnic, ki je, kljub krizi v svetu, ostala na enaki ravni kot lani.

SMUKA OD 5. DECEMBRA

Smučarska sezona na Golteh se bo predvidoma začela 5. decembra. Cel mesec bo potekal v znamenju prireditev in obdarovanj ob 40-letnici delovanja gorskega turističnega centra.

Poslovni partnerji Golt so že prispevali simbolična darila, s katerimi bodo vsak dan obdarili 40. obiskovalca smučišča. Vsi tisti, ki bodo torej kot 40. kupec smučarske vozovnice prejeli kuponček, bodo lahko nagrado dvignili ob koncu tedna v okviru Happy hour na Koči pri treh plotih.

Vesela urica bo potekala od 12. do 13. ure od petka od nedelje ob bogatem animacijskem programu, gostitelji pa vam bodo ob nakupu ene pijače postregli še z gratis napitkom.

Sklepna prireditev ob 40. letnici je predvidena za 26. december, ko naj bi moči ob štirih desetletjih obstoja združila kar tri podjetja in s skupnim programom za-

znamovala jubilejno leto.

Savinjske novice bodo ob tej priložnosti pripravile razstavo v Gorski knjižnici Golte, BSH, d. o. o. bo na ta dan z majh-

nimi gospodinjskimi aparati obdarilo 40 smučarjev, Golte pa bo gostitelj osrednje prireditve v hotelu.

Društvo upokojencev Andraž nad Polzelo

ob prazniku sv. Barbare, zavetnice rudarjev,

organizira

SREČANJE AKTIVNIH IN UPOKOJENIH RUDARJEV OBČINE POLZELA

v soboto, 5. decembra 2009, ob 14. uri.

Prireditev se bo pričela pred farno cerkvijo v Andražu, kjer se bomo zbrali rudarji v rudarskih uniformah in drugi povabljeni. Sledil bo blagoslov sv. Barbare župnika Janeza Furmana z mašo v cerkvi.

Zaključili bomo s prijetnim druženjem v domu krajanov Andraž ob »knopovski malici« in živi glasbi.

Vabljeni!

Pripravljalni odbor DU Andraž

ROMANJE RUDARJEV K SV. BARBARI V KORENI

V soboto, 24. oktobra, je prišel dan, za katerega smo se dogovorili na našem prvem srečanju ob praznovanju dneva sv. Barbare leta 2007, namreč, da se odpravimo na romanje k sv. Barbari v Koreno v Slovenskih Goricah.

V letu 2008 nam izleta ni uspelo izvesti, letos pa se nas je zbralo nekaj več kot 30. Rahel jutranji dež nam ni vzel dobre volje in veseli smo se odpeljali prek Slovenskih Konjic, skozi Maribor ter pred Lenartom zavili proti Slovenskim Goricam. Na počivališču pred mogočnim gradom Hrastovec smo se okrepčali z zajtrkom, muzikanta pa sta raztegnila meh in nas dokončno prebudila.

V Koreni smo najprej obiskali grob našega tragično preminulega mladega sodelavca Jožeta Knezarja, ki je pred leti umrl za posledicami nezgode v jami.

V cerkvi sv. Barbare smo prisluhnili sveti maši, ki jo je za žive in pokojne rudarje daroval naš župnik Mirko Horvat. Nekateri smo imeli s seboj rudarske uniforme, zato je bila maša slovesna, kot se spodobi. Ob cerkvi je zelo zanimiv muzej na prostem, ki smo si ga z veseljem ogledali, nato pa odbrzeli v Radgonske Gorice.

Tu nas je v vinotoču Belak pričakal gospodar, nam na kratko predstavil zgodovino kleti, ki je edinstvena v tem, da je edina, ki je obokana s kamenjem in ne z opeko. V njej stoji tudi stiskalnica, ki je naenkrat stisnila 10.000 litrov mošta. Ob soju sveč nam je na svojevrsten način predstavil vina, ki smo jih tudi poskusili. Nad kletjo pa nas je v zelo zanimivem okolju vinotoča že čakalo okusno kosilo.

Po kosilu je čas ob petju in igranju prehitro mineval. Pred nami pa je bil ob vračanju skozi Slovenske Gorice še ogled Puhovega muzeja v Juršincih, v katerem smo izvedeli veliko zanimivega o Janezu Puhu, izumitelju koles, motornih koles in tudi avtomobilov.

Za konec nadvse pestrega in poučnega izleta smo si ogledali še gotško cerkev sv. Lovrenca, ki nam jo je predstavil domači župnik. V njej smo tudi izvedeli veliko o čebelarstvu in si ogledali razstavo čebelarških izdelkov.

Naš izlet je bil edinstven, čas je prehitro mineval in kar nismo se mogli odpraviti domov. Zato smo že v avtobusu sprejeli

odločitev, da se prihodnje leto spet odpravimo na pot, in sicer 23. oktobra v Cirkulane v Halozah, kjer prav tako stoji cerkev sv. Barbare. Vabljeni, da greste z nami.

Še prej pa vabljeni v soboto, 5. decembra, ob 9.30 pred župnišče sv. Florijana

v Doliču, kjer bomo imeli 3. tradicionalno srečanje v čast zavetnice rudarjev sv. Barbare.

Ivan Sedovnik

»Z-D-R-A-V-O!«

»Avgusta 1978 se je ob gradnji drugega tira železniške proge Šamac–Sarajevo rodilo prijateljstvo, ki je zgradilo tedanjo najboljšo delovno brigado Karla Destovnika – Kajuha. Skovali smo vezi, ki še vedno držijo. Močne in trdne so, morda zaradi tega, ker smo jih kovali takrat mladi in neobremenjeni brigadirji ob pesmi, žuljih, znoju, radosti in tudi žalosti.«

Tako je v petek, 20. novembra, zvečer, nekdanji predsednik delovne brigade Karla Destovnika – Kajuha (KDK) **Milorad Šikman** nagovoril blizu 40 nekdanjih brigadirjev, ki so se odzvali povabilu na prvo srečanje po enaintridesetih letih. Srečanje je imelo namen obuditi spomine in oblike, a tudi veliko več: bilo je ustanovni sestanek Društva brigadirjev Šaleške doline. Pobudnik za ustanovitev društva je bil **Koloman Lainšček**. »Delovne brigade iz Šaleške doline so veliko prispevale pri gradnji doline in širše okolice in se z vseh delovnih akcij so se vrnila s pohvalami in priznanji. Namen ustanovitve društva je negovanje te tradicije in seznanjanje mladih s takšnim načinom dela. Želimo, da bi mladi pridobili več morale in spoznali delo kot vrednoto. Delovali bomo neprofitno, organizirali srečanja, izlete, če bosta volja in želja, pa morda tudi še kakšno delovno akcijo,« je poln načrtov Lainšček. V brigadi KDK naj bi bilo okoli 100 brigadirjev, vendar natančnega števila ne vedo, prav tako nimajo natančnih podat-

kov, kje vse so brigadirji delali. »Dokumentacijo smo iskali v zelo različnih arhivih mnogih institucij, a je nismo našli oziroma smo ugotovili, da je dokumentacija o delovanju Zveze socialistične mladine Slovenije v Velenju 'izginila'. Največ dokumentacije imamo za brigado KDK, delovale pa so še brigade Franc Leskošek – Luka, 4. julij in še katera. Tako se naslanjamo na vire, fotografije iz arhivov brigadirjev in njihove spomine. Morda bomo z našimi srečanji izbrskali še kakšne podatke,« meni Lainšček. Pa vendarle se ve, da so brigadirji delovne brigade KDK prostovoljno sodelovali pri gradnji objektov po potresu na Kozjanskem, Kobanskem in v Posočju, gradnji vodovoda Ptuj–Juršinci, proge Šamac–Sarajevo, na prizorišču zimskih olimpijskih iger v Sarajevu, gradnji Šaleške magistrale v Lokovici, vodovoda v Zavodnje, cest v Bevče in Graška Gora–Cirkovce, pri čiščenju smučišča Golte ... Srečanja sta se udeležila tudi dva najstarejša brigadirja: Vladimir Topolšek je že leta 1946 kot petnajstletni fant gradil

progo Brčko–Banovići, Marija Hostnik pa je bila tri mesece leta 1947 brigadirka na progi Šamac–Sarajevo. Leta 1946 je na progi Brčko–Banovići sodelovalo 4.600 slovenskih brigadirjev, leta 1947 jih je bilo že 14.000.

Vladimir Topolšek se življenja v brigadi spominja kot zelo lepega. »Organizacija je bila odlična, sicer nekoliko vojaška, vendar le tako so lahko obvladali več tisoč mladink in mladincev. Gradili smo nasip za železniško progo. Delo ni bilo zelo težko. Zelo lepe spomine imam na tiste čase in menim, da tudi današnji mladini fizično delo ne bi škodovalo. Skozi delo smo se vzgajali, oblikovali osebnosti, prevzemali odgovornost in ponosni smo bili na to, kar smo zgradili,« je kar vrelo iz njega.

Spominov je bilo v petkovem večeru za več ur. Obudile so jih med drugim fotografije, številne nalepke na brigadirskih (brigadirskih srajcah, da ne bo pomote), pisma in drugi dokumenti o delovanju mladinskih delovnih brigad.

Diana Janežič

GLÜCK AUF! PA SREČNO!

Tudi v letošnjem letu so vodiči Muzeja premogovništva Slovenije obiskovali nadaljevalni tečaj nemščine, ki je bil pripravljen samo za njihove potrebe. Tečaj je potekal od sredine septembra do sredine novembra, v sodelovanju z Izobraževalnim centrom Skupine Premogovnik Velenje.

Vseh devet vodičev je redno obiskovalo ponedeljkova srečanja. Poglobili so svoje znanje o zgodovini premogovništva, posameznih strojih, delu rudarjev, sodobni metodi odkopavanja premoga in številnih drugih zanimivostih, ki jih poznajo in bi jih radi posredovali nemško govorečim obiskovalcem. Vodiči so bili zelo motivirani, da izboljšajo in razširijo svoje

znanje, saj si želijo, da bodo informacije, ki jih posredujejo nemško govorečim gostom, čim bolj pravilne tudi v nemškem jeziku. Po uspešno končanem izobraževanju bodo lahko še bolj samozavestno posredovali pozitivno podobo šaleške energetike, bolj natančno bodo lahko opisali postopek razstreljevanja in nanizali še več pomembnih podatkov, medtem ko bodo obiskovalci malicali v najgloblje ležeči jedilnici v Sloveniji.

16-urno izobraževanje v nemščini za potrebe v sprejemnici oziroma recepciji so imele tudi tri uslužbenke muzeja. Seznatile so se z izrazi pri sprejemanju obiskovalcev, telefoniranju, rezerviranju terminov za obiske in delu v trgovini s spominki. Tako kakor vodiči so tudi njihove kolegice pokazale veliko zanimanja za nova znanja v tujem jeziku.

Izobraževanje sem tudi tokrat vodila profesorica nemščine Polona Kovač iz podjetja UNA, d. o. o.

Zaželim vsem kandidatkam in kandidatom, ki so se udeležili tečaja nemščine in ga tudi uspešno zaključili, samo še: „GLÜCK AUF!“ Pa srečno!

Prof. Polona Kovač

MESTNA OBČINA VELENJE
Titov trg 1, 3320 VELENJE / telefon 03/8961-604 / telefaks 03/8961-654

Velenje, 11. 11. 2009

Spoštovani gospod direktor,

10. julija 2009 je tudi mestno občino Velenje, kot mnoge druge občine v Sloveniji, prizadelo neurje z močnim deževjem. Prišlo je do porasta gladin vodotokov, tako hudournikov kot tudi potokov in rek. Voda je zalila kleti mnogih objektov, poplavlila ceste ter sprožila plazove.

V občinski upravi smo takoj ukrepali in v najkrajšem možnem času zagotovili prevoznost cest ter opravili druge najnujnejše posege. Brez vaše pomoči, brez pomoči Premogovnika Velenje in vaših hčerinskih podjetij ne bi bili tako uspešni.

Za vašo pomoč se vam iskreno zahvaljujemo!

S spoštovanjem,

Vodja Urada za gospodarske javne službe
Mestne občine Velenje
Anton Brodnik

Župan Mestne občine Velenje
Srečko Meh

Gašper Koprivnikar
Predsednik komisije za ocenjevanje škode

Zahvala Mestne občine Velenje Premogovniku Velenje za pomoč v julijskih poplavih

GROSSVENEDIGER

Ker smo planinci modri, nismo zamudili priložnosti in v soboto, 1. avgusta, smo se zgodaj zjutraj zbrali na avtobusni postaji Velenje. Tokrat nas je bilo skupaj 41 pohodnikov iz 14 planinskih društev iz vse Slovenije. Naš tokratni cilj je bil Gros-svenediger z nadmorsko višino 3.674 metrov.

Po že znani poti smo se peljali čez Avstrijo do Lienza, potem pa naprej do Matreia, kjer smo zavili v slikovito dolino Virgental do vasice Hinterbichl. Tam so nas čakali posebni taksiji, da so nam prihranili hojo s težkimi nahrbtniki na ramenih in nas prepeljali do prve koče, to je Johannishütte na višini 2.121 metrov. Najbolj pogumni pa so tudi to pot ob buččem ledeniškem potoku in mimo kamnoloma premagali peš. Ker je bilo vreme lepo, smo lahko že od te koče opazovali široko kupolo Venedigerjevega vrha.

Prenočišča so nas čakala v drugi koči, zato smo zakorakali po ozki stezi po robu morenskega nasipa. Pot ni bila zahtevna in kmalu smo zagledali daleč pred sabo kočo Defreggerhaus na višini 2.962

m. Naši pogledi so se pasli po okoliških vršacih. Tišino so motili le predirljivi žvižgi svizcev. Na strmih predelih poti se je naš korak umirjal, dihanje je postajalo globlje. Pod kočo smo prečili še manjše snežišče in že smo bili pri njej. Tisti, ki smo bili tukaj pred desetimi leti, smo bili prijetno presenečeni, saj je koča v notranjosti lepo obnovljena.

Za trening smo se pred večerjo povzpeli še do ledenika nad kočo, da smo si ogledali, kaj nas čaka zjutraj. Nazaj v kočo nas je zvalilo krulče oglašanje naših praznih želodcev, ki smo jih potešili z juho, golažem, testenami, solato in sladico.

Pravo razkošje. Pred spanjem so nas vodniki še seznanili, kako bodo formirane naše naveze na ledeniku.

»NAMASTE!«

V nedeljo je bilo treba zopet zgodaj vstati. Nebo se je še svetlikalo od žarečih zvezd. Obetal se je sončen dan. Pred nami je bil mamljivi cilj. V temi se je naša kolona vzpenjala po strmini nad kočo proti ledeniku. V tišini mrzlega nedeljskega jutra smo premlevali vsak svoje misli.

Takrat se spomnim, kako me je prejšnji dan pozdravil nekdo, ki mi je prihajal nasproti od koče in se je vračal s ture. »Namaste!« – bog je v tebi. Pozdrav, ki nekako ne spada v te kraje, a veliko pove. Vsak nosi v sebi svojega boga. Ni pomembno, kakšne barve je njegov bog, važno je, da je njegov zavetnik. Svet okrog nas je počasi dobival oblike in barve. Zvezde je ugasnil dan, ki se je

Planinska sekcija pri Športnem društvu vabi v letu 2010 na planinske izlete:

Datum	Izlet	Višina	Tura	Nosilec akcije
30. 1.	Šaleška planinska pot III. del	734 m	L	Toni Žižmond, Tomi Praprotnik
20. 2.	Lepenatka ali Šaleška planinska pot	1425 m	L	Franc Maršnjak, Tomi Praprotnik
6. 3.	Lisca	580 m	L	Franc Maršnjak, Marjana Borovnik
5. 4.	Velikonočni pohod Oplotnica – Trije kralji	1543 m	L	Zinka Ribič, Toni Žižmond
24. 4.	Kobariški stol	1673 m	L	Franc Maršnjak, Tomi Praprotnik, Marjana Borovnik
22. 5.	Struška	1944 m	L	Franc Maršnjak, Marjana Borovnik
12. 6.	Pohod bosih – Gora Oljka	734 m	L	Matej Bertelovič, Milan Okorn, Anton Štih
19. 6.	Streliški vrh	1265 m	L	Zinka Ribič, Toni Žižmond
10. 7.	Zadnjiški ozebnik	2083 m	Z	Toni Žižmond, Tomi Praprotnik
6.-7. 8.	Triglav	2864 m	ZZ	Toni Žižmond, Tomi Praprotnik, Zinka Ribič
21. 8.	Brana	2253 m	ZZ	Tomi Praprotnik, Franc Maršnjak
1. 9.	Poljska		L	Franc Maršnjak, Marjana Borovnik
25. 9.	Hochlantsch ali Visoki Lanež	1720 m	ZZ, L	Zinka Ribič, Marjana Borovnik, Toni Žižmond
9. 10.	Slovenska planinska pot (Vremščica – Slavnik)	1028 m	L	Husein Djuherić, Zinka Ribič
30. 10.	Mirna gora	1047 m	L	Toni Žižmond, Tomi Praprotnik,
13. 11.	Sisol	835 m	L	Zinka Ribič, Toni Žižmond
27. 11.	Izlet v neznano		L	Zinka Ribič, Toni Žižmond
11. 12.	Šaleška planinska pot IV. del		L	Tomi Praprotnik, Zinka Ribič
26. 12.	Štefanov pohod	638 m	L	Husein Djuherić, Marjana Borovnik

naredil naenkrat. Ob robu ledenika smo si naredili dereze, se razporedili v naveze in s cepinom v roki počasi zakoračili po belem snegu. V brezmadežni belini je za našimi navezami ostajala ozka gaz. Varno smo se premikali mimo globokih in širokih ledeniških razpok. Po prečenju ledenika smo prišli na plato pod vrhom. Od tam je sledil še strm vzpon na ozek greben, kjer je velika nevarnost zdrsa. Na grebenu in na vrhu je bilo veliko tudi drugih navez, s katerimi smo se srečevali in le s težavo smo se prebili do glavnega vrha Grossvenediger.

VREDNO JE BILO!

Težko prigarani trenutki na vrhu visoke

gore so vredni vsega odrekanja, naporov in včasih tudi tveganja. Kako lep je svet, če si se moral za doživetje lepote pošteno potruditi. Kakšni razgledi so se nam ponujali. Proti vzhodu nam je pogled uhajal na Grossglockner, cilj naslednjega vikenda. Tako malo prostora je bilo tam gori ob križu, da smo še skupinsko slikanje komaj opravili.

Naveze so se obrnile in po isti poti, čez hrbet, smo se previdno vračali pod vrh gore, ki nam je dovolila odtisniti sledi naših korakov v svojo belino. Sledilo je še prečenje ledenika do skalnega grebena. Tam smo se rešili vrvi, plezalnih pasov in derez. Sproščeno smo se spustili do koč, ki nam je nudila zavetje prej-

šnjo noč. Malo smo se odpočili, okrepčali in odžejali. Sledil je še spust do koč Johannishütte. Tam smo počakali na taksije, ki so nas varno pripeljali v dolino do našega avtobusa.

Prijetno utrujeni, zadovoljni z doseženim smo se zlekli na sedeže. Naši vodniki so analizirali izlet in predstavili načrte za naslednji vikend. Enotna ugotovitev je bila, da smo dobri in zmoremo nekaj več, kar tudi dokazujemo. V Velenju smo se poslovili, vendar smo vedeli, da samo do naslednjega konca tedna, ko bomo zopet skupaj.

Prihodnjič Grossglockner
Janja Jelenko, foto Mijo Kovačević

Planinsko društvo Velenje in Planinska sekcija Premogovnik Velenje
vabita

v soboto, 12. decembra 2009, na planinski izlet na Grižo, 457 m.

Odhod avtobusa je ob 5. uri izpred Rdeče dvorane v Velenju.

Vabljeni na lep sprehod po robu Tržaškega Krasa. Lahke hoje je za okoli 6 ur. »Le skromnemu potoku **Glinščici**, ki priteče izpod Kozine in se pri Botaču prebije čez državno mejo, je uspelo preglodati rob Tržaškega Krasa ter vanj vrezati pravcato sotesko s prepadnimi strminami, nad katerimi se nizajo razgledni in kar spoštljivi vrhovi. Ti so ponekod posuti z gruščem ter obloženi s kamenjem kot kakšni Julijski, Grintavski ali Dolomitski mogotci, četudi so le navadne griže, kakor Kraševci pravijo takšnim vzpetinam. Na tistem koncu za našo mejo ne bomo stopili le na dve griži, temveč prehodili tudi zadnji košček **Kugyjeve poti** južno od Glinščice in nanjo pripeli nekaj drugih stezic blizu Tržaške Paklenice. **Vabljeni!**«

Priporočajo planinsko obutev in obleko, pohodne palice, pokrivalo ter v nahrbtniku nekaj hrane in pijače. Cena izleta je 22 €. Prijave v pisarni PD in pri Zinki Ribič do zasedbe avtobusa! Informacije o turi pri vodniku Huseinu Djuheriću.

NA ŠPORTNIH IGRAH 230 UDELEŽENCEV

Po dveh odpovedih športnih iger zaradi slabega vremena je Športnemu društvu 7. novembra le uspelo izpeljati Športne igre Skupine Premogovnik Velenje, 8. športne igre Športnega društva in 20. teniški turnir DIT.

Iger se je udeležilo 230 članov društva – prišli so naše sodelavke in sodelavci, njihovi družinski člani ter člani Kluba upokoјencev. Igre so potekale v 8 športnih panogah na več lokacijah – v telovadnicah Šolskega centra Velenje (mali nogomet, košarka, odbojka), v Beli dvorani (tenis, pikado, ročni nogomet), v Restavraciji Jezero (šah) ter v Starem kinu (virtualni bowling).

Udeleženci iger so se po tekmovanjih ob 14. uri zbrali v Restavraciji Jezero, kjer so jih po malici čakali pokali in medalje. Zbranim sta se za udeležbo na igrah zahvalila in čestitala najboljšim predsednik DIT Ivan Pohorec in predsednik Športnega društva Robi Lah. Slednji je izrazil zadovoljstvo, da je društvu tudi letos uspelo izpeljati igre, čeprav jim je v juniju in septembru ponagajalo vreme.

DRUŽENJE IN REKREACIJA

Tri udeležence iger pa smo povabili k pogovoru!

Janko Špindler, Klub upokoјencev: »Bil sem med pobudniki ideje, da bi tudi

upokoјenci kot člani Kluba upokoјencev lahko bili člani Športnega društva. To možnost imamo sedaj dve leti in zelo sem je vesel. Prepričan sem, da jih to možnost izkorišča precej; sem redni gost na teniških igriščih in tam srečam precej nekdanjih sodelavcev. (V Športnem društvu je 578 članov Kluba upokoјencev, op. a.)

V dveh letih se je pokazalo, da se upokoјenci nismo želeli vključiti v Športno društvo zgolj zaradi koriščenja ugodnosti v bazenih, temveč se tudi rekreiramo.

Še kot aktiven delavec sem bil dejaven na mnogih športnih področjih in takšen ostajam tudi v pokoju. Zdaj najbolj težko čakam na priložnost za zimske športe. Na letošnjih igrah pa sem se odločil za virtualni bowling. Predvideval sem, da to ni čisto pravi šport, ker ga deloma vodi računalnik, ampak sem ugotovil, da je prav tako zanimiv, da se tudi pri njem lahko spotiš in utruetiš.»

Matej Britovšek, Zračenje: »Na igrah sodelujem vsako leto, letos sem s seboj pripeljal tudi starejšega sina. Igral sem

odbojko. Naša ekipa je dosegla 2. mesto in s tem smo zelo zadovoljni.

Vedno tekmujem v odbojki; če bi bile igre na prostem, bi bila to odbojka na mivki. Letos nam za igre vreme ni bilo naklonjeno, a meni so bile tudi igre v telovadnicah všeč, saj raje igram odbojko v dvorani. Poleg odbojke se ukvarjam še z drugimi športi: veliko tečem, pozimi smučam, pa še kaj se najde.

Člani Športnega društva smo vsi v družini, koristimo članske ugodnosti in smo zadovoljni s ponudbo.»

Vojko Meh, HTZ Transport: »Igral sem košarko in naša ekipa je bila druga. Zmagali so sodelavci iz ESD, ki so mlajši, zato lahko rečem, da je mladost premagala izkušnje.

Igre so bile odlično organizirane, meni so bile všeč tudi, če so bile v telovadnicah. Smisel iger je, da se dobimo prijatelji, se razmigamo.

Kot član Športnega društva se vključujem v njegove aktivnosti, tekmujem v tenisu in smučanju, koristim članske ugodnosti. Zadovoljen sem z delovanjem dru-

Janko Špindler

Matej Britovšek

Vojko Meh

štva, Jožica Peterlin in Evgen Roškar dobro skrbita za vse, zato ničesar ne pogrešam.»

Rezultati:

MALI NOGOMET: 1. Proizvodnja, 2. Transport, 3. Priprave 1,
KOŠARKA: 1. ESD-1, 2. Transport, 3. Rekreacija,
ODBOJKA: 1. Reševalci, 2. Zračenje, 3. Proizvodnja,
PIKADO: 1. Jože Špital, 2. Janez Kuzman, 3. Robert Jamnikar,
VIRTUALNI BOWLING: 1. Viljem Bovha, 2. Jana Bovha, 3.

Slavko Golob,

TENIS: 1. Miro Tepej/Jože Kolenc, 2. Matjaž Klemenčič/Franc Hriberšek, 3–4. Damjana Kotnik/Drago Viher, Vasja Ocepek/Desa Ramšak,

ŠAH: 1. Emil Virant, 2. Bojan Pečičnik, 3. Ivan Grm,

ROČNI NOGOMET: 1. Dušan Reberčnik/Mitja Kamenik, 2. Aleš Žavbi/Damjan Selan.

Diana Janežič

Nogometaši Priprav so si izborili 3. mesto.

Odbojkarji Zračnja (desno) so bili na koncu na 2. mestu.

Medalje za Mitjo Kamenika, Damijana Selana in Dušana Reberčnika (od leve), ki so igrali ročni nogomet.

Najboljši v tenisu Ocepek, Klemenčič, Hriberšek, Kolenc (od leve zadaj), Kotnik, Ramšak, Viher in Tepej (od leve spredaj)

V košarki je mladost premagala izkušnje, to je košarkarje Transporta.

Za črno-bele deske so sedli le štirje šahisti. Zmagal je Emil Virant (spredaj desno), ki je premagal Bojana Pečičnika.

ŠPORTNO DRUŠTVO VABI

6. PREDNOVOLETNI PLES ŠPORTNEGA DRUŠTVA V »JEANSU«

v soboto, 5. decembra

Vabimo vse člane Športnega društva na zabavno, športno, družabno prireditev, ki se bo začela ob 18.30 v večnamenski dvorani v Vinski Gori. Cena 4 €.

Zabaval vas bo ansambel Črna mačka. Srečanje bomo popestrili z družabnimi igrami, plesom, večerjo in darilom.

Zabava, ki je ne smete zamuditi!

5. TEK SV. BARBARE

v nedeljo, 6. decembra,

ob 10. uri pri igrišču z umetno travo na Stadionu ob jezeru.

Štafetni tek mešanih ekip. Vsaka ekipa šteje štiri člane, med katerimi mora biti vsaj ena ženska. Vrstni red tekačev določi ekipa, vsak tekač preteče 3,3 km. Startnina je 20 EUR za ekipo.

Prijave zbiramo pred pričetkom teka od 8. ure dalje v Ribiškem domu ob Škalskem jezeru. Prosimo, da ekipe zaradi boljše organizacije do 3. decembra sporočijo informativne prijave na elektronski naslov pvedenik@gmail.com ali po telefonih 041-857-890 (Primož Vedenik) in 031-606-314 (Stane Meža).

BOŽIČNO-NOVOLETNI TEČAJI ALPSKEGA SMUČANJA IN DESKANJA ZA OTROKE IN ODRASLE

na smučišču Golte od 26. do 30. decembra

V ceno petdnevnega tečaja so vključeni smučarska vozovnica, prevoz, nezgodno zavarovanje, topli obrok, čaj, fotografija in zaključek tekmovanja s podelitvijo priznanj.

Cena:

- za otroke od 6. do 14. leta starosti 122,80 €,

- za odrasle 160 €.

Organiziran bo prevoz z avtobusom. Tečajniki se bodo vsak dan odpeljali z Avtobusnega postajališča v Velenju ob 7.30 in se vračali ob 14.30.

Možnost plačila na 2 mesečna obroka.

Število tečajnikov je omejeno do zasedbe mest /45 tečajnikov/.

Zaščitna čelada je obvezna za otroke do 12. leta.

Vpis v tečaj bo v **torek, 8. decembra, od 6.00 do 14.30** na sedežu Športnega društva. Dodatne informacije dobite na sedežu Športnega društva osebno ali na tel.: 899-6424 in int. 18-20.

PLEZALNA ŠOLA

Vključite se v program plezalne šole, ki ga v imenu Šaleškega alpinističnega odseka vsak petek med 19. in 21. uro v Rdeči dvorani vodi inštruktor Matija Rovšnik.

OBVESTILO ČLANOM ŠPORTNEGA DRUŠTVA O POVIŠANJU ČLANARINE!

Spoštovani člani Športnega društva! Ponosni smo, da ste člani našega društva in da se zavedate pomena zdravega načina življenja.

Od ustanovitve in vse do danes članarine nismo spremenili. Zaradi višjih cen pri ponudnikih storitev, ki jih koristite člani, smo sprejeli sklep, da članarino s 1. januarjem 2010 povišamo, in sicer:

- z 0,84 € na **1 €** za člane sindikata Premogovnika Velenje in njihove vzdrževane družinske člane oz. z 1,68 € na **2 €** za nevzdrževane družinske člane,
- z 1,68 € na **2 €** za zaposlene v skupini Premogovnika Velenje, ki niso člani sindikata Premogovnika in njihove družinske člane,
- z 8,35 € na **10 €** za člane, ki niso zaposleni v Skupini Premogovnik Velenje.

OBVESTILO O PREVZEMU SMUČARSKIH KART!

Člane Športnega društva obveščamo, da bodo lahko naročene smučarske karte prevzeli na sedežu športnega društva od 30. 11. 2009 dalje.

Panogi športnih iger sta bili tudi ročni nogomet in metanje elektronskega pikada.

RAZPIS ZA DODELITEV IN ZAMENJAVO NAJEMNIH STANOVANJ

Premogovnik Velenje v skladu s Pravilnikom o dodeljevanju stanovanj v najem zbira prošnje za dodelitev ali zamenjavo najemnih stanovanj.

Prosilci morajo prošnje za dodelitev oziroma zamenjavo stanovanja oddati najkasneje do 11. decembra 2009 v podjetje HABIT, d. o. o., Kersnikova cesta 11, Velenje (obrazec prošnje dobijo pri Habitu ali na portalu Premogovnika Velenje). Prošnje oddajajo na novo vsi prosilci. Prošnje, oddane pred tem razpisom, pri izdelavi prednostne liste za dodelitev oziroma zamenjavo stanovanj ne bodo upoštevane.

Pogoji razpisa:

- prošnjo lahko oddajo prosilci, ki prvič rešujejo svoj stanovanjski problem oziroma najemniki, ki nimajo primerne stanovanja glede na število članov gospodinjstva ali želijo spremeniti lokacijo, lego ali pridobiti primerno stanovanje glede na višino najemnine in drugih stroškov za uporabo stanovanja;
- na razpis se lahko prijavijo zaposleni v družbi in hčerinskih družbah ter bivši delavci družbe in hčerinskih družb, ki so zaradi lastninskih in organizacijskih sprememb sklenili pogodbo o zaposlitvah v teh novih družbah; na razpis se ne morejo prijaviti pripravniki, ki še nimajo sklenjene pogodbe o zaposlitvi za nedoločen čas;
- prosilci oddajo prošnje posebej za dodelitev stanovanja oziroma za zamenjavo;
- prosilci so odgovorni za točnost in resničnost navedenih podatkov;
- po obravnavi prošenj bo Odbor za stanovanjska vprašanja izdelal skupno prednostno listo prosilcev za sklenitev najemnih pogodb za najemna stanovanja za zaposlene in njihovo zamenjavo;
- prednostna lista prosilcev bo objavljena na oglasnih deskah družbe in hčerinskih družb do 11. januarja 2010;
- zoper prednostno listo bo možen pisni ugovor, vendar ne na spremembo odstotka lastne udeležbe;
- veljavna prednostna lista prosilcev se uporablja do sprejema nove prednostne liste (soglasje k prednostni listi daje Svet delavcev PV).

ZAHVALA

OB SMRTI MOJE MAME SE ZAHVALJUJEM SODELAVCEM OBRATA PRAKTIČNO IZOBRAŽEVANJE IN SINDIKATU PREMOGOVNIKA VELENJE ZA DAROVANO CVETJE, SVEČE IN DENAR.

ANDREJ DORNIK

ZAHVALA

VSEM SODELAVKAM IN SODELAVCEM TER UPRAVI PODJETJA HTZ SE ZAHVALJUJEM ZA VSO PODPORO OB MNOGO PREZGODNJI IZGUBI BRATA

SMILJANA MRKONJIČA.

SLOBODAN MRKONJIĆ

ZAHVALA

OB NENADOMESTLJIVI IZGUBI MOJE MAME SE ISKRENO ZAHVALJUJEM VSEM IN VSAKEMU POSEBEJ V KOLEKTIVU GOST IN SINDIKATU PODJETJA, PREDVSEM PA MOJIM DRAGIM SODELAVCEM V HOTELU BARBARA V FIESI, HOTELU OLEANDER V STRUNJANU IN SODELAVKAM PODJETJA ISS ZA VSO IZKAZANO POZORNOST. HVALA DIREKTORJU PODJETJA IVANU ŽILIČU IN VODJI HOTELA BARBARA BOŠTJANU HOHEGERJU ZA NJUNO PODPORO IN RAZUMEVANJE.

IVICA JAVORŠEK

ZAHVALA

OB SMRTI MOŽA, OČETA IN TASTA

DARKA ŠPRINGERJA

SE ZAHVALJUJEM KOLEKTIVU IN SINDIKATU PREMOGOVNIKA VELENJE TER SODELAVCEM V ZRAČENJU ZA IZREČENA SOŽALJA IN IZKAZANO POZORNOST OB ŽALOVANJU.

ŽENA IDA S SINOM GREGORJEM
IN NJEGOVO DRUŽINO

FIBROMIALGIJA – POGOSTO NEPREPOZNANA BOLEZEN

Jesen je poleg pobiranja plodov in čudovito obarvane narave tudi čas nižjih temperatur in povečane vlage. Dan postaja vse krajši, po jutrih nas pozdravljata slana in megla. Narava postaja vse bolj melanholična in z njo tudi ljudje. Pri številnih se odstre prikrita depresivnost, pri drugih težave s prebavili, mnogi pa tožijo za bolečinami v sklepih in mišicah.

Zadnja leta se vse pogosteje srečujemo s fibromialgijo. Bolezen so prvič opisali v prvi polovici 19. stoletja. V začetku so menili, da gre za mišično vnetje, sredi prejšnjega stoletja pa so ji pripisali psihološko osnovo in jo pogosto obravnavali kot duševno motnjo z namišljeno bolečino.

Iz tega obdobja je zanimiva teorija dr. Williama Glasserja, ki ima tudi svoj raziskovalni inštitut in ne priznava zdravljenja duševnih motenj s kemičnimi sredstvi: »Pojav fibromialgije je značilen predvsem za uspešne, sposobne ženske, ki živijo v skladu z idejo, da imajo pomembno vlogo v svetu, in veliko več dajejo okolju in iz njega manj sprejemajo. V sebi nosijo velika pričakovanja do sebe, svojih otrok, zakona in kariere. In ko se ta pričakovanja ne izpolnijo, je fibromialgija njihov nezavedni pobeg od razočaranja zaradi neuresničenih pričakovanj.«

Šele leta 1990 so določili diagnostična merila in pred 15 leti je svetovna zdravstvena organizacija fibromialgijo tudi uradno priznala kot sindrom ter jo uvrstila med resne bolezni. Fibromialgija prizadene približno 2 odstotka prebivalstva v zahodni Evropi in Združenih državah Amerike, za Slovenijo pa še nimamo podatkov. Bolezen se lahko pojavi v vseh starostnih skupinah, pogostejša pa je pri ženskah.

Fibromialgija je kronični mišično-skeletni sindrom. Značilne so bolečine ali zbadanje po mišicah in kosteh, večna utrujenost, splošna jutranja otrdelost, težave s spanjem in boleče točke v mišicah, ki so ključne pri ugotavljanju bolezni. Glavni simptom je difuzna in kronična bolečina, ki jo bolniki opisujejo zelo različno; eni kot žgočo, pekočo, drugi kot trgajočo ali pa navajajo predvsem okorelost. Pogosto se pojavi najprej na enem mestu, predvsem na vratu ali ramenih, pozneje pa se razširi. Večino bolnikov muči utrujenost tako zjutraj kot zvečer, pogosti pa so tudi glavoboli in bolečine v trebuhu. Menstru-

acije so pogosto zelo boleče.

Pred leti so bolezen enačili s sindromom kronične utrujenosti in še danes ju je pogosto težko ločiti. Stopnja obolenja je zelo različna. Lažja oblika je še združljiva z delom, bolniki pa potrebujejo več počitka. Srednje prizadeti le težko opravljajo vsakodnevna domača opravila, službenih obveznosti pa ne zmorejo več. Hudo prizadeti bolniki zaradi bolečin težko skrbijo zase.

VZROKI?

Vzroki obolenja niso pojasnjeni. Nekateri menijo, da so zanj odgovorne hormonske spremembe, saj se obolenje zelo pogosto pojavlja pri ženskah pred menopavzo in po njej. Drugi iščejo vzrok v kroničnem pritajenem vnetju, tretji pa težave pripisujejo čustvenemu in telesnemu stresu, pomanjkljivi telesni aktivnosti, zmanjšani ravni serotonina v možganih. Čeprav bolečine nastajajo predvsem v mišicah, pa ne izvirajo iz sklepnega ali mišičnega vnetja.

Večina najnovejših raziskav je pokazala, da se vzrok ne skriva v mišicah, temveč v centralnem živčnem sistemu. Dokazali so spremembe v hormonskem ravnovesju, spremenjene vrednosti serotonina, noradrenalina in dopamina ter spremenjene ravni kemičnih snovi, ki prenašajo signale med posameznimi živčnimi vlakni v osrednjem živčevju. Vzrok je torej v centralnem živčnem sistemu. Za kronično bolečino je odgovoren pojav čezmerne vzdraženosti v centralnem živčevju. Dražljaji, ki zdravemu človeku ne povzročajo bolečine, zaradi znižanega praga pri bolniku s fibromialgijo sprožijo moteče bolečinsko doživljanje. Pogosto so ugotavljali tudi spremenjeno delovanje imunskega sistema.

Pri splošnem kliničnem pregledu praviloma ni najti posebnosti. Podrobnejši pregled pa pokaže, da je pritisk na mišice in narastišča kit na značilnih mestih močno

boleč. Prav z najdbo teh točk zdravnik pojasni mišične bolečine s fibromialgijo in lahko zagotovi, da vzrok bolečin niso nekatere druge podobne bolezni (sindrom kronične utrujenosti). Značilno je, da so običajno bolečinske točke na pritisek simetrične.

Sindrom fibromialgije se pogosto prekriva z enim ali več bolezenskih stanj, ki so vsa posledica neustreznega delovanja živčevja in žlez z notranjim izločanjem. Taka bolezenska stanja so sindrom kronične utrujenosti, sindrom preobčutljivosti za številna kemična sredstva in neurejen menstrualni cikel (primarna dismenoreja). Kar 50 odstotkov ljudi s fibromialgijo ima pogosto tenzijski ali celo migrenski glavobol. Pogosto je prisoten tudi sindrom vzdraženega črevesja, ki se kaže s trebušno bolečino, napenjanjem in menjavanjem zaprtja in driske. Zaradi krčev in vzdraženosti sečnega mehurja je lahko moteno tudi odvajanje seča.

BREZ ENERGIJE

Bolniki s fibromialgijo najpogosteje tožijo za jutranjo in večerno utrujenostjo ter pomanjkanjem energije. Njihov spanec je rahel, prek noči pa se pogosto prebujajo. Pogosto je prisotna tudi nespečnost. Zjutraj se zbujajo z motečo otrdelostjo in rabijo kar nekaj ur, da se dodobra razgibajo. Najbolj jih motijo boleče točke v mišicah, ki so praviloma na hrbtu, kjer se stikata glava in vrat – v zgornji liniji ramen in nekoliko proti prsni hrbtenici.

Boli jih tudi v ledveno-križni hrbtenici ter nad in tik pod ritnico. Na sprednji strani telesa je bolečina prisotna na vratu, tik nad notranjim robom ključnice, v predelu dlančne strani podlahti in notranje strani kolena. Občasno opisujejo netipične bolečine po obrazu. Zelo jih motijo motnje spomina in nezmožnost daljše koncentracije. Razpoloženje posameznikov s fibromialgijo se spremeni, počutijo se povsem na tleh, so potrti, zaskrbljeni

za svojo usodo in tesnobni. Le okrog 30 odstotkov pa je resnično depresivnih. Pogosto se težko osredotočijo že na zelo enostavna miselna opravila, vendar se te težave s trajanjem bolezni praviloma ne poglobljajo; lahko tudi izzvenijo. Bolniki izredno slabo prenašajo mrz. Zaradi preobčutljivosti žilja za zunanjo toploto in vlago lahko koža pri bolniku s fibromialgijo prehodno spremeni barvo. Včasih se v rokah, dlaneh, nogah, stopalih ali obrazu javlja mravljinčavost ali omrtvičenost, lahko pa tudi občutek nabrekanja prstov. Sluznica ust, nosu, nožnice in oči je občasno nekoliko bolj suha. Številni bolniki tudi tožijo za nemirom in gomanjem v nogah.

ZDRAVLJENJE

Zaradi nepojasnjene vzroka je zdravljenje le simptomatsko. Diagnozo praviloma postavi revmatolog, v zdravljenju pa se vpletajo številni specialisti od gastroenterologa, ortopeda, fiziatra in psihologa do psihiatra, saj bolezen vedno zahteva večtirno zdravljenje. Cilj zdravljenja je čim bolj omiliti simptome, zmanjšati bolečino, ohraniti bolnikovo mobilnost in kakovost življenja. Rešitev je pričakovati le v kombinaciji farmakološkega in nefarmakološkega zdravljenja. Bolnikom zato svetujejo protibolečinska zdravila, uspravala, če je treba, pa tudi zdravila proti depresiji.

Vsi naj bi redno izvajali vaje za krepitev mišične moči in zvečanje zmogljivosti srčno-žilnega sistema. Obvladati bi morali postopke sproščanja mišične napetosti in preplašenosti. Seznanjeni morajo

biti z naravo bolezni in o tem, kako se lahko izognejo poslabšanju bolezni. Bolezen, njene pasti in zaplete pa morajo poznati tudi svojci, saj je njihov razumevajoč odnos do bližnjega s fibromialgijo pomembna sestavina zdravljenja.

V celovitem zdravljenju imata pomembno vlogo fizikalna terapija in sprememba življenjskih navad z redno telesno aktivnostjo, uravnoteženo in izbrano prehrano, nekajenjem, izogibanjem pitja kave in pravega čaja ter protistresno naravnostjo. Bolniki naj bi se na dogajanja v okolici odzivali umirjeno in trezno, še kako pa pri zdravljenju pomaga vedno optimizem. Pomagajo tudi homeopatija in različne tehnike sproščanja mišic.

Redna telesna dejavnost je zelo pomemben del zdravljenja. Paziti pa morajo, da je ustrezno odmerjena. Hoja velja še vedno za najboljšo vadbo za fibromialgične bolnike. Hodili naj bi najmanj 20 minut na dan. Zadnje leta svetujejo nordijsko hojo, saj ob njej bolje razgibajo ramenski obroč, razbremenijo hrbtenico in kolčne ter kolenske sklepe. Pri fibromialgiji s športom nikoli ne smejo pretiravati, saj lahko sicer dosežejo nasprotni učinek. Telesna dejavnost mora biti zmerna in ne sme preseči meje utrujenosti mišic. V nasprotnem primeru se bodo bolečine v mišicah povečale. Fiziatri in revmatologi priporočajo vadbo v termalni vodi, ki pomaga sproščati mišice.

Prehrana je prav tako pomemben člen zdravljenja. Številni bolniki opisujejo izboljšanje po dieti z malo maščobami in izgubi telesne teže. Določene specialne diete za fibromialgijo ne poznamo. Dietetiki svetujejo, da bolniki v prehrani

omejijo uživanje sladkorja, še posebej belega in prečiščenega. Namesto belega sladkorja svetujejo uporabo neprečiščenega trsnega. Rdečega mesa naj bo na krožniku čim manj. Od beljakovin živalskega izvora priporočajo ribe, perutnino, jajca, sir in mlečne izdelke.

V kolikor se bolniki odločijo za vegetarijansko prehrano, morajo poskrbeti za primeren vnos rastlinskih beljakovin ter manjkajočih vitaminov. Izogibali se bodo paradižnika, jajčevcev, paprike in krompirja. Omejili bodo uživanje soli in tako preprečili zastajanje vode, ki navadno spremlja fibromialgijo. Polnovredne žitarice (testenine, riž, oves) bodo vedno dobro skuhal – do mehkega. Izboljšajo jih lahko z olivnim oljem, ki vsebuje vitamine in nenasičene maščobne kisline. Bolniki naj bi dnevno popili najmanj liter in pol vode ali nesladkanega čaja. Med obrokom priporočajo tudi kozarec rdečega vina, ki deluje antioksidantno. Pitje kave in pravega čaja morajo bolniki omejiti.

Sindrom fibromialgije je kronična bolezen in zmanjšuje bolnikovo zmogljivost za delo, predvsem pa zaradi bolečin slabša kakovost življenja. Napoved razvoja bolezni glede prizadetosti sklepov in drugih delov gibal je ugodna. Bolezen nikoli ne povzroči gibalne invalidnosti. Kljub temu da se jakost bolečin spreminja od blagih do hudih, pa lahko bolniki s pravilnim pristopom bolezenske težave bistveno zmanjšajo. Kot pri mnogih stvareh je tudi tukaj veliko ali skoraj vse v glavi. Če so stvari na svojem mestu, potem je veliko lažje.

Janez Poles

Kako se zavarujemo pred pandemsko gripo?

Vedenje je naša najbolj učinkovita obramba.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

INŠTITUT ZA VARNOST ZDRAVJA
REPUBLIKE SLOVENIJE

Pogosto si z milom vsaj
20 sekund umivamo roke.

Z rokami se ne
dotikamo oči,
nosu in ust.

Ko kašljamo ali kihamo, vedno
uporabimo papirnat robček in
ga takoj odvržemo v smeti.

Izogibamo se tesnim
stikom z ljudmi, ki
imajo znake bolezni.

Če pri sebi opazimo bolezenske
znake pandemske gripe,
ostanemo doma in pokličemo
osebnega zdravnika.

Več informacij o
pandemski gripi na
WWW.USTAVIMO-GRIP0.SI

ali brezplačni
telefonski številki

080 42 00

Pandemska gripa, ki jo povzroča virus A (H1N1)v, je akutna okužba dihal, ki se prenaša med ljudmi s kužnimi kapljicami, ki nastajajo pri kašljanju, kihanju, govorjenju; z neposrednim tesnim stikom z obolelim (poljubljanje, objemanje); s posrednim stikom preko okuženih površin in predmetov (jedilni pribor, kozarci, kljuke, telefonske slušalke ...).

Bolezniški znaki so: povišana telesna temperatura, mraženje, suh kašelj, bolečine v žrelu, zamašen nos ali izcedek iz nosu, bolečine v mišicah in kosteh, glavobol, utrujenost, bruhanje, driska.

**USTAVIMO
GRIP0!**

Pihalni orkester Premogovnika Velenje

Abonmajski program • koncertna sezona 2009/2010

1. KONCERT: SOBOTA, 12. DECEMBER 2009

SLAVNOSTNI KONCERT OB 90-LETNICI PIHALNEGA ORKESTRA PREMOGOVNIKA VELENJE

KULTURNI DOM VELENJE

2. KONCERT: SOBOTA, 23. JANUAR 2010

NOVOLETNI KONCERT PIHALNEGA ORKESTRA PREMOGOVNIKA VELENJE

KULTURNI DOM VELENJE

3. KONCERT: TOREK, 30. MAREC 2010

PIHALNI ORKESTER GLASBENE ŠOLE VELENJE

VELIKA DVORANA GLASBENE ŠOLE

4. KONCERT: SREDA, 19. MAJ 2010

POMLADANSKI KONCERT PIHALNEGA ORKESTRA PREMOGOVNIKA VELENJE

VELIKA DVORANA GLASBENE ŠOLE

WWW.POPV.SI

PRODAJA IN REZERVACIJA VSTOPNIC: 041-921-816

KDAJ? od 30.11. do 11.12. 2009.

KJE? Vpisovali bomo pri blagajni
glasbene šole Fran Korun Koželjski,
od ponedeljka do petka,
od 17. do 19. ure.

ZAKAJ?

- stalen dan v tednu na obisk koncertov;
- razprodano? Že, ampak ne za vas - čakal vas bo stalen sedež skozi vso sezono;
- ogled koncertov po ugodnejši ceni;
- redno druženje s prijatelji;
- obveščanje o nepričakovanih spremembah programa.

CENA? 20 EUR

INFO: 041 921 816, www.popv.si

ORGANIZATOR: PIHALNI ORKESTER
PREMOGOVNIKA VELENJE,
PREMOGOVNIK VELENJE,
GLASBENA ŠOLA FRAN KORUN
KOŽELJSKI

VESELI DECEMBER V MUZEJU PREMOGOVNIŠTVA SLOVENIJE

DVE KOLESİ IN PAR NOG

Razstava ZGODOVINE RAZVOJA KOLES

do 15. decembra 2009 v Črni garderobi in Kopalnici

Na razstavi Dve kolesi in par nog si lahko ogledate razvojno pot enega najbolj priljubljenih prevoznih sredstev in rekvizita za rekreacijo in prosti čas. Na ogled so kolesa iz zbirk Tehniškega muzeja Slovenije in Tehniškega muzeja iz Berlina (Deutsches Technikmuseum Berlin). Najstarejše kolo na razstavi je prav iz omenjenega muzeja, Micheauxovo kolo – Velociped iz leta 1867. Iz zbirke Tehniškega muzeja Slovenije pa najstarejše kolo izhaja iz obdobja okoli leta 1880, proizvedel ga je Josef Erlach iz Beljaka. Na ogled je tudi kopija Draisovega tekalnega stroja iz berlinskega muzeja, katerega original je bil izdelan leta 1817.

RAZSTAVA OB 55-LETNICI RUDARJA

do 24. decembra 2009

V Črni garderobi visijo – kot so nekoč v njej visela oblačila – naslovnice Rudarja zadnjih 20 let, v prezivnici muzeja pa so razstavljeni tudi uvodniki in drugi zanimivi članki iz starih števil Rudarja.

DAN ODPRTIH VRAT

4. december 2009, god zavetnice rudarjev sv. Barbare

Od 8.30 do 15. ure bodo brezplačno na ogled muzejske zbirke na površini in pod njo. Priporočamo, da obiskovalci svoj obisk najavijo na telefon 03/5870-997.

BERGMANDLČEVE USTVARJALNE DELAVNICE ZA OTROKE

- **12. decembra 2009 ob 10.00** bo otroško delavnico vodil akademski kipar **Jirži Kočica**, otroci pa bodo ustvarjali novoletne okraske iz čebeljega voska (v sodelovanju z Odborom za kulturo Premogovnika Velenje).

- **19. decembra 2009 ob 14.30** delavnica na temo »barvanje kamenčkov«. Kamenčke si bodo otroci lahko položili na svoji poti domov, razstavljeni pa bodo tudi v muzeju. Otroke bo ob 14.30 obiskal dedek Mraz.

NOČNI OGLED MUZEJA IN OBISK DEDKA MRAZA

sobota, 19. decembra 2009, od 15. do 21. ure

Posebnost nočnega ogleda muzeja bo gledališka predstava »**KNAPOVSKA VEČERJA**« avtorja Petra Rezmana, v režiji Karla Čretnika, **tokrat prvič v jamskem delu muzeja – 160 m pod zemeljskim površjem.**

Predstava je nastala v sodelovanju med Premogovnikom Velenje, Muzejem premogovništva Slovenije in KD Gledališče Velenje ter je posvečena 10-letnici Muzeja premogovništva Slovenije, 50-letnici mesta Velenja in knapom velenjskega premogovnika.

Dedek Mraz bo izpolnjeval drobne otroške želje, skrbel za vedro in praznično razpoloženje, pri tem pa mu bodo pomagali člani Harmonikarskega orkestra Barbara – Premogovnik Velenje.

Rezervacije in informacije 03/5870-997.

Vabljeni!

Nagradna križanka

Muzej premogovništva Slovenija

				AVTOR: DUŠAN KOVAČIČ	GLAS, KI NA- STANE JPRI TRKANJU KOVANCEV	SREDNJEVE- ŠKA VELIKA GALEJA	GRŠKI DIDAKTIČNI PESNIK	NASTJA ČEH	SREDSTVO ZA JEDKANJE	ADAMOVA DRUŽICA	FORDOV AVTO	PLEN	ZELO STARA KULTURNA RASTLINA	JAVOR (LATINSKO)
				KUHA ŽGANJA										
				KDOR VARČIJE PRI BANKI										
				PISATELJICA PEROCI				DANTE ALIGHIERI NEMSKI SKLADATELJ (CASPAR)			OSEBA, KI SE NOČE IMENOVATI TER			
				POMANJKA- NJE TEKA						KVARJENJE STANOVSKA ORGANI- ZACIJA OBRTNIKOV				
				KARLI ARHAR ORODJE ZA DOLBENJE			SPODNJI DEL PASJE NOGE ERBIJ					KDOR IZVAJA JOGO	KDOR JE EVAKUIRAN	
														NOSILNI DEL OSTREŠJA
	TOASTER	ČITALKA	ZGORNJE OKONČINE	IVAN TAVČAR	ŽRTVENIK				ZELJU PODOBNA KULTURNA RASTLINA					
AVARI					DUKE ELINGTON SESTAVINA SVETILNEGA PLJNA			FRANCOSKI IGRALEC DELON	ROŽEVINASTA PLOŠČICA NA PRSTIH	TINA GORENJAK	MAJHNA KITA	KIRKIN OTOK V GRŠKI MITOLOGJI	ŽELATINA IZ MORSKIH ALG	
PRIPADNICA PROTESTANT- SKE VERE												FRNIKULA FINSKI PISATELJ (JUHAN)		
SODNIK V GRŠKEM MITOLOŠKEM PODZEMLJU				BOGOSLOVJE PRIPADNIK TATAROV								IVAN MINATTI	UROŠ MURN AMERIŠKA SMUČARKA MCKINNEY	
GROBA BESEDA, IZREČENA V AFEKTU								ANDREJ HIENG TROPŠKA OVJALKA	OTOK V OCEANIJI AMERIŠKI DOMORODEC					NAŠA IGRALKA KUMER
ALENKA KEJŽAR			ANALIZATOR POSLEDICA ODRIVA OD TAL							KOS POHIŠTVA NOVOZE- LANDSKI DOMORODEC				
DOSTOJAN- STVO, PONOS					MESTECE V DALMACIJI NACE JUNKAR				JEZERO V TIBETU GLAVNO ME- STO GRUZIJE		RUŠA BOJC	OTOK NA IR- SKEM MORJU MADŽ. PISA- TELJ JOKAI		
	LICITACIJA, AVKCIJA	PTICA LJEDA, MIŠAR LOVEC NA VIDRE						TOMAŽ DOMICELJ		MODNI KREATOR (GIORGIO) DRŽAVA V S. AMERIKI				
KDOR STALNO ŽIVI NA DVORU								KDOR SE BORI Z BIKOM						
MOČEN, PREDIRLJIV GLAS				RASTLINA Z OVJAJAJOČIM SE STEBLOM	VOLTAMPER IVAN CANKAR			8. JUD. MESEC OGRAJA IZ KOLOV IN LAT			PTICA S PLOŠČATIM KLJUNOM			
ALAIN DELON			MLEČNI IZDELEK KIRURŠKA IGLA				NAČRT							
MAJHNO ŽRELO							OKNU PODOB- NA ODPRTINA VATROSLAV OBLAK							
OSNOVA, PODLAGA					VOZILO Z DVEMA SEDEŽEMA									
ORIENTALSKO RIŽEVO ŽGANJE					KRATKO POROČILO V ČASOPISU									

Nagradna križanka
Muzej premogovništva Slovenije
 Geslo napišite na dopisnico in jo pošljite do 11. decembra 2009 na naslov: uredništvo Rudarja, Premogovnik Velenje, Partizanska 78, 3320 Velenje.
 1. nagrada: knjiga Rudniki in premogovniki v Sloveniji
 2. nagrada: majica SREČNO – Muzej premogovništva Slovenije
 3. nagrada: knjižica o sv. Barbari

Rešitev nagradne križanke Golte, objavljene v Rudarju 9/2009, je geslo: »**Alpski vrt**«. Nagrajenci so Danaj Čebular, Velenje, Ana Kusterbanj, Šmartno ob Paki in Franc Kramar, Velenje. Nagrade bodo prejeli po pošti. Čestitamo!

100% ČISTA PITNA VODA!

Poskrbite za svoje zdravje, zagotovite si varnost pred virusi, bakterijami in težkimi kovinami.

Pijte čisto in neoporečno vodo brez prekuhavanja tudi ob naravnih ujmah.

Pijte Aquavallis vedno čisto vodo!

AquaVallis
VEDNO ČISTA VODA

HTZ Velenje, I.P., d.o.o.
Partizanska cesta 78
SI-3320 Velenje

info@aquavallis.si
www.aquavallis.si

MODRA ŠTEVILKA
080 81 89

Trgovina in popravljavnica HTZ

V trgovini in popravljavnici HTZ, na Kersnikovi 13 v Velenju, vam do konca leta 2009 nudimo **10% popust**.

www.htz.si

Delovna zaščita

Popravljavnica

Usnjena galanterija

Naslov: Kersnikova 13, SI-3320 Velenje, **Telefon:** 03 587 57 64

Delovni čas: od ponedeljka do četrтка od 7.00 do 17.00 ure, petek od 7.00 do 15.00 ure

